

Tulikomentaja

1/2015 - TYKKIMIESTEN LEHTI

Vammalan Seudun Tykistökillassa juhlittiin, s. 12

Valta vaihtui Jääkärietykistön Killassa, s. 21

Lehden 25-vuotisjuhla ja

Pyhän Barbaran ilta Hämeenlinnassa, s. 4-7

Tässä numerossa:

s. 4

s. 10

s. 12

s. 15

s. 22

Pääkirjoitus, Sirkka Ojala	3
Tulikomentoja-lehden 25-vuotisjuhla sekä Pyhän Barbaran ilta Hämeenlinnassa, Raimo ja Sirkka Ojala	4
Tykistöprikaati siirtyi Porin prikaatin johtoon, Sirkka Ojala	8
Tykkimiehet ry:n palsta, Kari Halonen	9
Puolustusvoimien valtakunnallinen paraati Hämeenlinnassa, Sirkka Ojala	10
Museoesineet kertovat osa 20, Samuel Fabrín	11
Vammalan seudun Tykistöilta tykkimieshengen vaalijana jo 50 vuotta, Sirkka Ojala	12
Tykistön päivän 6.3.2015 ohjelma	15
Kilta- ja kokoussivut, Juhani Suni	16
Tulikomentojen sotahistoriallinen matka	19
Puolimatassa, Verne Hartikainen ja Jesse Ahonen	20
Jääkärikytkistön Kilta sai uuden puheenjohtajan, Sirkka Ojala	21

Heinuvaaran muistomerkki aidattiin	22
Kirjallisuutta: Rukajärven suunnan paikannimet "suomeksi"	22
Kotiuttamisen 70-vuotismuistojuhlan sanoma: Tahtotilan säilyttäminen turvaa itsenäisyytemme Matti Latvala	23
Museo Militarían alkuvuoden kuulumisia, Sirkka Ojala ja Samuel Fabrín	24
Kenttätykistö Lahden seudulla, Aimo Koskentola	25
Kirjallisuutta: kevättalven iltoihin, Unto Vaskuu	26
Merkkipäivät, Juhani Suni	27
Suomen ensimmäiset tykit, Veli Kauranen	28
Tuore toisen polven kitalainen, Jaakko Janhunen ..	29
Kirjallisuutta: Stalinin "ennakoiva isku" 25. kesäkuuta – tyhmyys vai hyökkäys?, Markku Fagerlund	30
Museomestarin kymppi, Ilkka Vahtokari	31

TOIMITUKSELLINEN AINEISTO JA ILMOITUSAINIETO:

Sirkka Ojala, Kiveliönkatu 12, 33580 Tampere, toimitus.tulikomentoja@gmail.com, 050 368 8460,

KILTASIVUJEN AINEISTO: Juhani Suni, Käyppöpolku 1 D11, 13500 HÄMEENLINNA, kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com, (03)6380 138, 0440 478 602

PAINO: SLY-Lehtipainot Oy Kirjapaino Uusimaa, ULKOASU: Maj-Lis Krouvi / Maisan paja, maj-lis@maisinpaja.info,

ILMOITUSMYNTI: Raija Kivinen /Markkinointi Tuuli Tmi, 040 824 3820, raija.kivinen@markkinointituuli.net

OSOITTEENMUUTOKSET on aina tehtävä oman killan sihteeriille. Ellet tiedä, mihin kiltaan kuulut, kysy tieto Hannu Vetterrannalta.

TULIKOMENTOJA 1/2015. www.tulikomentoja.fi, Julkaisija: Tykkimiehet ry

KANNEN KUVA: "Pojat tankilla", kuva: alikersantti Jesse Ahonen, 2014. Kuvassa vaunun kannella vasemmalla alikersantti Aleksi Koivisto, oikealla alikersantti Riku Merisaari ja vaunun edessä alikersantti Antti Lehtikangas.

On uskallettava muuttua

Uusi vuosi on tuonut tullessaan uusia tuulia. Kolme vuotta kestänyt puolustusvoimauudistus saatiin päätökseen vuoden 2014 lopulla. Nyt puolustusvoimamme ovat uudessa asennossa. Vuoden alusta puolustusvoimien rauhan ajan organisaatio koostuu Pääesikunnasta ja sen alaisesta viidestä laitoksesta, maa-, meri- ja ilmavoimista sekä Maanpuolustuskorkeakoulusta. Niin sanotusti yhdessä yössä katosi puolustusvoimista kokonainen yksi johtamistaso eli sotilasläänit ja 29 aluetoimistosta jäi jäljelle 12. Joukko-osastojen määrä puolittui maavoimissa ja väheni merkittävästi myös meri- ja ilmavoimissa.

Tykistöprikaatin kitalaisille suurin muutos on itsenäisen Tykistöprikaatin siirtyminen Porin prikaatin johtoon. Tykistöprikaatin päätöstilaisuudessa 31. joulukuuta elettiinkin haikeita hetkiä. Porin prikaatin komentaja, eversti **Arto-Pekka Nurminen** kuitenkin lupasi Tykistöprikaatin kunniakkaiden perinteiden, sen nykypäivän ja tulevaisuuden olevan jatkossa kiinteä osa Porin prikaattia. Nähtäväksi siis jää, miten tulevaisuudessa voidaan järjestää muun muassa jo perinteeksi muodostuneita killan kiltapäiviä.

Vuoden 2014 aikana saatiin tottua siihen, että sotilassoitosta ei enää voi nauttia jokaisessa maanpuolustustilaisuudessa. Jäljellä on vain kuusi uusimuotoista sotilassoitokuntaa, ja niiden toimintakenttä on näin entistä laajempi. Tähän ongelmaan aktiivinen, vapaaehtoinen maanpuolustusväki on kuitenkin löytänyt jo korvaavia ja toimivia ratkaisuja.

Muutos puolustusvoimiemme organisaatiossa on iso mutta se oli välttämätön. Puolustusvoimien komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg** toteaaakin, että on uskallettava muuttua. Komentajan mukaan uusi logistiikan toimintamalli on merkittävin toimin-

nallinen muutos. Maa-, meri- ja ilmavoimien materiaalilaitokset yhdistettiin, ja toimintansa aloitti Puolustusvoimien logistiikkalaitos. Myös monet, aiemmin joukko-osastojen esikunnissa hoidetut tehtävät on nyt keskitetty Joensuussa toimivalle Puolustusvoimien palvelukeskukselle. Keskuksessa hoidetaan keskitetyksi muun muassa puolustusvoimien talous- ja matkahallintoa sekä rekrytointia.

Avointa, nopeaa ja luotettavaa viestintää

Puolustusvoimat jatkaa jo aktiiviseksi muodostuneella tiedotusformaattillaan, ja nyt jalkaudutaan entistä useammin myös maakuntiin. Meille pirkanmaalaisille Panssariprikaatin uusi apulaiskomentaja, eversti **Jukka Orava** kävi esittäytymässä ja kertomassa muutoksista ja myös siitä, miten jatkossa tukipyynnöt tulee hoitaa. Suomen joukko-osastoissa palvelee kuusi apulaiskomentajaa, joiden vastuualueena on muun muassa viranomaisyhteistyön koordinointi sekä vapaaehtoinen maanpuolustuskenttä. Apulaiskomentajan ansiosta prikaatin komentaja voi keskittyä jatkossa paremmin varusmieskoulutukseen ja varuskunnan kokonaistoimintaan – prikaatin toiminta-alue kun ei ole enää pelkästään varusmieskoulutuksessa, vaan vastuulla on asevelvollisen koko elinkaari. Uudistuksen myötä myös aluetoimistojen rooli on kasvanut merkittävästi.

Reserviläisten koulutukseen panostetaan

Tänä vuonna monen reserviläisen harras toive toteutuu, kun puolustusvoimat kutsuu vuoden aikana 18 000 reserviläistä kertaamaan sotilaallisia taitojaan. Koulutukseen on varattu 90 000 kertausharjoituspäivää. Kenraali Lindbergin mukaan puolustusvoimissa odotetaan nyt jännityksellä, miten reserviläiset näihin harjoituksiin hakeutuvat. Toivotaan, että myös työnantajat suhtautuvat asiaan positiivisesti.

Eversti Orava korosti, että Suomessa vallitsevan vahvan maanpuolustushengen ja tahdon säilyttäminen on entistä tärkeämpää. Puolustusvoimat lupaa siis jatkossakin tukeaan maanpuolustushenkeä ylläpitävään toimintaamme.

Lämpimät kiitokset kaikille Tulikomentaja-lehden 25-vuotisjuhlaan osallistuneille ja teille, jotka muistitte lehteä sen merkkipäivänä.

Mukavaa kevään odotusta!

*Sirkka Ojala, päätoimittaja
sirkka.ojala@gmail.com*

TOIMITUSKUNTA: **Sirkka Ojala**, päätoimittaja, toimituskunnan puheenjohtaja, toimitus.tulikomentaja@gmail.com, **Samuel Fabrin**, toimituss sihteeri, samuel.fabrin@museomilitaria.fi, **Lauri Haavisto**, laurihaavisto78@gmail.com, **Mikko Hörkkö**, mikko@horkko.fi, **Veli Kauranen**, veli.kauranen@pp.armas.fi, **Aki Kinnunen**, akiek@me.com, **Petri Majuri**, sotilasiantuntija, petri.majuri@mil.fi, **Tero Mäenpää**, sotilasiantuntija, tero.maenpaa@mil.fi, **Jukka Sippola**, jukka.sippola@metsanhoitajat.fi, **Juhani Suni**, lehden kiltasivut: kiltasivut.tulikomentaja@gmail.com, **Kalevi Virtanen**, virtaka@gmail.com, **Erkki Wuolijoki**, erkki.wuolijoki@gmail.com, **Hannu Vettenranta**, lehden postitusrekisteri: hannu.vettenranta@hotmail.fi
ISSN 1457-9715 (Verkkojulkaisu ISSN 2242-6833) Ilmestyminen vuonna 2015, ks. sivu 9.

Tulikomentoja-lehden 25-vuotisjuhla sekä Pyhän Barbaran ilta Hämeenlinnassa

TEKSTI: RAIMO JA SIRKKA OJALA
KUVAT: RAIMO OJALA

Tulikomentoja-lehti vietti 25-vuotisjuhlaansa 4. joulukuuta Hämeenlinnassa. Juhlapaikaksi valittu Linnan kasarmilla sijaitsevan Museo Militarian Tykkihalli antoi juhalle hienot, juhlan tykistölliseen luonteeseen sopivat historialliset puitteet. Tykkihallissa ovat esillä museon arvokkaimmat tykit, joilla on aikoinaan puolustettu sekä talvi- että jatkosodassa isänmaamme rajoja ja itsenäisyyttä.

Koska neljäs joulukuuta vietetään myös tykistön oman suojelupyhimyksen Pyhän Barbaran päivää, oli lehden juhlaan varsin luontevasti yhdistetty Pyhän Barbaran ilta. Juhla järjestelyistä vastasivatkin yhteistyössä lehden kustantaja Tykkimiehet ry ja Hämeenlinnassa toimiva Jääkäri-tykistön Kilta ry.

Lehden juhlaan osallistui kolme lehden entistä päätoimittajaa: **Pekka Lenkkeri, Jukka Sippola** ja **Lauri Haavisto**. Kaikkiaan juhlavieraita Tykkihalliin saapui lähemmäs viisikymmentä. Lehden virallisen juhlaosuuden ja Tykkipojan laulun jälkeen siirryttiin viettämään Barbara-iltaa maittavan juhlaillallisen myötä.

Juhlan tervehdyspuheessa Tykkimiehet ry:n puheenjohtaja, vakuutusneuvos **Harri Kainulainen** toi esiin kolme asiaa: Museo Militarian, Tykkimiehet ry:n tekemät dokumenttielokuvat sekä Tulikomentoja-lehden. Kainulaisen mukaan oli tärkeää, että Tykistömuseosta saatiin muodostettua näyttävä kolmen aselajin yhteinen, Museo Militaria. Kainulaisen mukaan tästä on hyvä jatkaa yhteistyötä Panssarimuseon ja Ilmatorjuntamuseon kanssa. Kainulainen toi esiin, miten merkittävä asia on ollut myös Tykkimiehet ry:n viime sodistamme kertovien dokumenttielokuvien julkaisu-toiminta. Dokumenttielokuvien avulla on kerätty ja tuotu esiin maamme historiaa ja perinnetietoa myös tulevien sukupolvien katsottavaksi. Kainulainen kertoi, että valmistuneiden seitsemän elokuvan lisäksi Tykkimiehet ry:llä on suunnitteilla vielä yhden dokumentin tekeminen, kunhan elokuvan rahoitus saadaan järjestettyä. Puheensa lopuksi Kainulainen esitti par-

haimmat kiitokset kaikille yhteistyökumppaneille. Tämän jälkeen nostettiin yhteinen malja 25. vuotiaalle Tulikomentoja-lehdelle.

Lehden nykyinen päätoimittaja **Sirkka Ojala** kertoi puheessaan lehden syntyvaiheista. Ojala kertoi, että oman aselajilehden perustamisen oli asettanut tavoitteeksi jo tykistönkenraali **V. P. Nenonen** vuonna 1923. Kuitenkin vasta vuonna 1989 Kenttätykistön Pääkaupunkiseudun Kilta alkoi julkaista Tulikomentoja-nimistä kiltatiedotetta, josta ei lehden ensimmäisen päätoimittajan **Pekka Lenkkerin** mukaan alkuaan pitänyt lainkaan tulla valtakunnallista julkaisua. Toisin kuitenkin kävi, kun tilaajakuntaan liittyivät lähes kaikki tykistökillat ympäri maata.

Ojalan mukaan hänelle tuottaa päätoimittajana iloa kentältä tullut positiivinen palaute – etenkin silloin, kun hän ei itse ole kokenut täysin lehden työstämisessä onnistuneensa. Ojala totesi, että palaute lämmittää mieltä, sillä varusmiespalvelusta suorittamattoman naisena ei aina ole helppo pidellä tykistöllisen aselajilehden ohjaksia käsissään. Onneksi tukena ovat lehden toimituskunta, hyvät avustajat ja hyvä yhteistyö lehden taittajan ja toimitussihteerin kanssa.

Ojala sanoi tiedottamisen muuttuneen aika harppauksen niiden 25 vuoden aikana, joina lehti on ilmestynyt. Lehden alkuvuosina tiedottaminen oli paljon yksinkertaisempaa, riitti paperinen jäsenkirje ja paperilehti. Maailma muuttui kuitenkin pysyvästi, kun tulivat internet, www-sivustot ja erilaiset sovellukset. Ojalan mukaan muutaman viime vuoden aikana tiedottaminen on muuttunut todella nopeaan tahtiin, ja

nyt päivän sana on monikanavajulkaiseminen.

Ojala kertoi, että ajan trendin mukaan Tulikomentoja-lehtikin löytyy nykyään myös verkkoversiona ISSUU-palvelimelta. Kentältä tulleen palautteen huomioiden hän toivoo kuitenkin, että paperilehti on ja pysyy verkkoversion rinnalla ainakin seuraavat kymmenen vuotta. Ojala perusteli näkökulmaansa sillä, että monen tykistökillan jäsenistön ikärakenne on korkea ja paras tapa viestiä ja palvella tätä vähän vanhempaakin jäsenkuntaa on edelleen paperinen julkaisu. Haasteita tähän kuitenkin tuo talouden taantuma. Varsinkin maanpuolustusjulkaisuihin ei ole enää helppoa saada yrityksiltä maksullisia ilmoituksia, joilla lehden melko suuria julkaisukuluja katettaisiin. Postin taksoja ei voi kilpailuttaa, ja painokulutkin nousevat tasaiseen tahtiin. Ojala totesi tämän ajaneen jo monet vapaaehtoisen maanpuolustuskentän lehtiä julkaisevat tahot julkaisemaan vain ja ainoastaan verkkolehteä. Tämä on Ojalan mukaan harmillista, sillä aika ei ole vielä kypsä pelkälle verkkoviestinnälle ajan trendistä huolimatta.

Puheensa lopuksi päätoimittaja totesi, että lehden toimituskuntaan- ja avustajakaartiin tarvitaan jatkossa myös nuoria tykkimiehiä ja naisia. Näin Tulikomentoja-lehden tarina voi jatkua tulevaisuudessakin.

Lehden ensimmäinen päätoimittaja everstiluutnantti **Pekka Lenkkeri** kertoi puheenvuorossaan lehden syntyvaiheista. Hän myös muisteli puheessaan ensimmäisiä lehden toteutuneita lukijamatkoja ja oli iloinen siitä, että ne jatkuvat edelleen.

Sivulle 6 >>

Lehden onnitteluja vastaanottivat Tykkimiehet ry:n puheenjohtaja, vakuutusneuvos Harri Kainulainen, lehden päätoimittaja Sirkka Ojala sekä Tykkimiehet ry:n varapuheenjohtaja Kari Vilamo. Kenttätykistön tarkastaja, eversti Pertti Lahtinen luovutti lehden onnittelusuudessa lehdelle tarkastajan kilven numero 53.

Riihimäen Seudun Tykistökillan komeat edustajat odottavat onnitteluvuoroaan museon aulatilassa.

► Onnittelemassa Museo Militarian edustajat: Suomen Tykistö-, Pioneeri- ja Viestimuseoyhdistyksen puheenjohtaja, eversti Esko Hasila ja museonjohtaja Jaakko Martikainen.

Malja kahdenkymmenen viiden vuoden ajan tykkimiesten yhdyssiteenä ja tiedotuskanavana toimineelle Tulikomentaja-lehdelle.

Tulikomentaja 1/2015

Everstiluutnantti Pekka Lenkkeri kertoo lehden tekemisestä omalla päätoimittajakaudellaan. Levykkeet toimivat tiedonsiirtovälineinä Pekan kaudella.

Lehden kolmantena päätoimittajana toiminut Jukka Sippola tutustumassa lehtinäyttelyyn.

Kunniakirjan ja stipendin vuoden Barbara-neidoksi nimetyille Linda Vuoriselle luovutti Jääkäriyhtymän Killan 1. varapuheenjohtaja, Jääkäriyhtymän komentaja, everstiluutnantti Jukka Nurmi.

Vuoden 2014 Barbara-neito upseerikokelas Linda Vuoriselle luovutettiin Jääkäriyhtymän Killan 1. varapuheenjohtaja, Jääkäriyhtymän komentaja, everstiluutnantti Jukka Nurmi.

>> Sivulta 4

Vuoden 2014 Barbara-neito

Jääkäriyhtymän komentaja, everstiluutnantti **Jukka Nurmi** esitteli vuoden 2014 Barbara-neidon, upseerikokelas **Linda Vuoriselle**.

Puheenvuorossaan kokelas Vuoriselle kertoi omakohtaisia kokemuksia tuolloin 332 vuorokautta kestäneestä varusmiespalveluksestaan. Hän sanoi olleensa aina sitä meiltä, että Suomen puolustaminen ei ole ainoastaan miehille tarkoitettu tehtävä. Linda kertoi miten hänen jo pienenä tyttönä vaalimansa suuri haave toteutui vuonna 2014, kun varusmiespal-

velus Jääkäriyhtymän Killan 1. varapuheenjohtaja, Jääkäriyhtymän komentaja, everstiluutnantti Jukka Nurmi esitteli vuoden 2014 Barbara-neidon, upseerikokelas Linda Vuoriselle luovutettiin Jääkäriyhtymän Killan 1. varapuheenjohtaja, Jääkäriyhtymän komentaja, everstiluutnantti Jukka Nurmi.

on pitänyt palvelusajastaan päiväkirjaa. Puheensa lopuksi hän luki otteita maastoleirien tapahtumista ja tunnelmistä. Harjoituksiin liittyi toiminnan johtamista, telttamajoitusta sekä yhdessä tekemistä ja kokemista.

Juhlun musiikista vastasivat Panssarisoittajat, joita johti yliluutnantti **Kimmo Kopra**. Ilta sujui juohevasti ja aikataulussa Tykkimiehet ry:n hallituksen jäsenen **Kaarlo Purhonen** välisuojien siivittämänä. Tykkimiehet ry sekä Jääkäriyhtymän Killan palkitsivat juhlassa ansioituneita jäseniään. Lisäksi Jääkäriyhtymän Killan kunniapuheenjohtajaksi kutsutulle **Antero Rätölle** luovutettiin puheenjohtajan kunniakirja ja numeroitu nuija. ■

Panssarisoittajat vastasivat juhlan musiikista. Soittajia johti yliluutnantti Kimmo Kopra.

Juhlun juonsi leppoisaa tapaan hämeenlinnalainen Jääkäriyhtymän Killan jäsen Kaarlo Purhonen.

Museo Militarian Tykkihalli huokuu tykistöllistä historiaa.

► Jääkäriyhteyksien Killan kunniapuheenjohtajaksi kutsutulle Antero Rätölle luovutettiin numeroitu puheenjohtajan nuija ja kunniakirja. Huomioimista luovuttamassa olivat killan 1. varapuheenjohtaja everstiluutnantti Jukka Nurmi sekä 2. varapuheenjohtaja Pekka Ahonen.

▼ Ennen juhlaa museon Pohjolasalissa oli mahdollisuus tutustua lehtinäyttelyyn, jossa olivat esillä lähes kaikki 25 vuoden aikana ilmestyneet Tulikomentaja-lehdet. Näyttelyyn tutustumassa: (etualalla) eversti Jouko Huhtala, Jyri Vilamo sekä lehden viidentenä päätoimittajana toiminut Lauri Haavisto.

▼► Tykkimiehet ry muisti yhdistyksen hallituksen jättäviä Kaarlo Purhosta sekä Rauno Saloa PRO ARTILLERIA -mitalilla. Mitalit luovuttivat yhdistyksen puheenjohtaja Harri Kainulainen sekä toiminnanjohtaja Kari Halonen.

Tykistörikaati siirtyi Porin prikaatin johtoon

SIRKKA OJALA

Vuoden 2014 viimeisenä päivän vietettiin Niinisalon Varuskuntakerholla itsenäisen Tykistörikaatin päätöstilaisuutta. Oli aika saattaa loppuun puolustusvoimauudistuksen toimeenpanovaihe Tykistörikaatin ja Porin prikaatin osalta.

Puheessa Tykistörikaatin komentaja, eversti **Mikael Feldt** totesi, että Tykistörikaatin perustamisen aikoihin vuonna 1992 elettiin hämmästyttävän samankaltaisia aikoja kuin nyt. Neuvostoliitto oli romahtanut ja Suomi oli osittain sen seurauksena sukeltamassa itsenäisyytemme ajan pahimpaan lamaan. Vaikka talouden alamäki tällä kertaa onkin ollut loivempi, on samankaltainen kehitys Feldtin mukaan selkeästi nähtävissä.

Feldt toi esiin, että kun helmikuussa 2012 kuultiin puolustusvoimauudistuksen perusteista, laskettiin nopeasti, että pahimmillaan olisi jouduttu irtisanomaan yli sata henkilöä Säkylän ja Niinisalon varuskunnista. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Tämän ovat mahdollistaneet erilaiset luovat ratkaisut kuluneiden kolmen vuoden aikana. Irtisanottuja on lopulta vain kaksi, ja heistäkin molemmat jatkavat edelleen varuskunnassa sijaistettävissä. Tykistörikaatista poistui uudistuksen myötä 93 tehtävää, mutta näidenkin tehtävien hoitajat ovat löytäneet uuden työn joko puolustusvoimista tai muualta.

Feldt sanoi uudistuksen johtaneen asetettuun tavoitteeseen niin henkilöstön kuin organisaation kannalta. Tähän on hänen mukaansa vaikuttanut henkilöstön vastuullinen ja rakentava suhtautuminen koko valmistelun ajan. Puheensa lopuksi komentaja kiitti edeltäjiään siitä määrätietoisuudesta, jolla Tykistörikaatia on vuosien saatossa kehitetty. Hän esitti myös lämpimät kiitokset prikaatin lukuisille tukijoille ja yhteistyökumppaneille.

Puheessaan Porin prikaatin komentaja, eversti **Arto-Pekka Nurminen** totesi kahden perinteikkään ja kehittyvän joukko-osaston yhdistämisen edenneen avoimessa ja rehdisssä hengessä.

Hänen mukaansa henkeä ja sitä ymmärrystä, jolla työtä on tehty, kuvaa eversti Feldtin lausahdus: *”Tykistörikaatilaista ei tule vihreälaattaisia ei-*

kä Porin prikaatilaista punalaattaisia.” Nurmisen mukaan tämä lausahdus pitää sisällään kummankin joukon ammatillisen osaamisen ja identiteetin arvostuksen. Komentajan mukaan yhteenkuuluvuutta kuvaa myös se, että uudessa organisaatiossa on vain yksi varuskunta — Säkylän-Niinisalon varuskunta. Varuskunta vastaa kaikista varuskunnallisista toi-

minnoista, eikä erillisiä alavaruskuntia perusteta. Prikaati toimiikin komentajan mukaan kaikissa toimipisteissään samoilla sävelillä.

Eversti Nurminen kertoi, että varusmieskoulutusta tullaan antamaan jatkossa Niinisalossa ja Säkylässä. Lisäksi varuskuntaan kuuluu kaksi asevelvollisuusasioista vastaava aluetoimistoa, jotka sijaitsevat Vaasassa ja Turussa. Nurminen sanoikin uuden vastualueen olevan laaja, pituudeltaan lähes 430 kilometriä ja leveydeltään lähes 200 kilometriä. Lisäksi alue käsittää viisi maakuntaa ja yli yhdeksänkymmentä kuntaa. Näin prikaatista tuleekin lähes koko Läntisen Suomen prikaati, jonka esikunta sijoittuu Säkylään Huovinrinteellä.

Uusi Porin prikaati on jatkossa varusmiesvahvuudeltaan Suomen suurin joukko-osasto, sillä prikaatin hetkellinen varusmiesvahvuus voi jonakin vuoden päivänä nousta lähes 4700 varusmieheen. Palkattua henkilöstöä on yhteensä noin 650, joista Säkylässä 450 ja Niinisalossa 200.

Eversti Nurmisen mukaan muutos on kiistatta suuri mutta samalla mahdollisuus, johon on tartuttava rohkeasti. Uuden varuskunnan tulevaisuus on valoisa: se on suuri ja monimuotoinen ja voimakkaasti kehittyvä joukko, jossa on hyvä palvelu. Komentaja sanoi ottavansa ylpeänä vastaan Tykistörikaatin ja lupasi tehdä parhaansa tämän joukko-osaston yhdistymisen onnistumiseksi. Hän myös lupasi Tykistörikaatin kunniaikkaiden perinteiden, sen nykypäivän ja tulevaisuuden olevan jatkossa kiinteä osa Porin prikaatia. ■

Eversti Mikael Feldt luovutti Niinisalon varuskunnan joukot, Porin prikaatin komentajalle, eversti Arto-Pekka Nurmiselle. Tykistörikaatin lippu luovutettiin juhlallisesti 19. tammikuuta 2015 Sotamuseon kokoelmiin.

Ajankohtaista

Yhdistyksen syyskokouksessa marraskuussa 2014 tehtiin sääntöjen mukaisia syyskokoukselle kuuluvia päätöksiä. Näistä tärkeimpiä olivat henkilövalinnat. Yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2012–2014 toiminut vakuutusneuvos **Harri Kainulainen** jätti puheenjohtajan tehtävät. Harri Kainulainen valittiin aiemmin vuoden 2014 syksyllä Sotavahinkosäätiö ry:n puheenjohtajaksi, ja Harri katsoi, että ajankäytöllisistä syistä hän luopuu Tykkimiehet ry:n puheenjohtajuudesta. Omasta puolestani, ja jos sallitaan, niin myös Tulikomentoja-lehden ja yhdistyksen jäsenkunnan puolesta kiitän Harria kuluneista vuosista ja toivotan menestystä uusissa tehtävissä. Uskoakseni Tykkimiehet ry:n ja Sotavahinkosäätiön välinen hyvä yhteistyö jatkuu likeisesti, onhan Sotavahinkosäätiön puheenjohtajana nyt entistäkin tutumpi mies. Erovuoroisista hallituksen jäsenistä ”reserviin” siirtyivät myös **Rauno Salo** ja **Pertti Kiviniemi**. **Kaarlo Purhonen** jätti niin ikään hallituksen omasta pyynnöstään. Näille hallitustyöskentelyn jättäneille herroille esitän myös kiitokset menneistä vuosista.

Vuoden 2015 alusta lukien yhdistyksen puheenjohtajana toimii syyskokouksen päätösten mukaisesti filosofian maisteri **Kari Vilamo**. Yhdistyksen varapuheenjohtajaksi syyskokouksessa valittiin entinen tykkimiehet ry:n tarkastaja, eversti evp.

Esko Hasila. Uusia hallituksen jäseniä ovat **Pekka Aho-**
nen, **Kari Vainio**, **Orvo Haavisto** ja **Mikko Hörkkö**. Tervetuloa mukaan!

Tulikomentoja-lehden päätoimittajana jatkaa **Sirkka Ojala**. Lehden uusi ilmoitushankkija on Markkinointi Tuuli Tmi **Raija Kivinen**. Hallitus on päättänyt, että vuonna 2015 Tulikomentoja-lehti ilmestyy kolme kertaa ja vuoden viimeinen numero on ns. kaksoisnumero. Lehden ilmestymispäivät ovat 19.2, 18.6 ja 17.9. Erityisesti jäsenkilttojen kannattaa huomioda, että lehden kilttasivustolle loppuvuonna aiotut kokousilmoitukset, loppuvuoden 2015 ja alkuvuoden 2016 merkkipäiväilmoitukset yms. on oltava 17.9.2015 ilmestyvässä lehdessä, jonka aineistopäivä on jo 15.8.2015.

Tulevia tapahtumia

Suomen Tykkimiehet ry:n päivää vietetään perjantaina 6.3.2015 perinteeksi muodostuneella tavalla. Päivän juhlallisuudet alkavat seppeleenlaskulla Helsingin Hietaniemessä tykkimiehet ry:n perinteisen Ravintola Tekniskan saleissa, osoitteessa Eerikinkatu 2, Helsinki. Päivän tapahtumiin toivotaan runsasta osallistumista. Juhlapäivän ohjelmasta ja ilmoittautumismenettelystä on oma erillinen ilmoituksensa tässä lehdessä sivulla 11.

Huomautettakoon, että perinteiseen tapaan ilmoittautumisaikaa on kohtuullisen vähän, koska tilausravintola tarvitsee vahvuusilmoituksen reilua viikkoa aiemmin. Pyydänkin, että tykkimiesyhteisöissä informoitte ja muistutatte veljiä asiasta.

Tykkimiehet ry täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Virallinen yhdistyksen perustamispäivä on 25.5.1965, jolloin Helsingin Santahaminassa Tykkimiehet ry:n koulussa perustettiin silloinen Tykkimiehet ry:n perinneyhdistys ry. Yhdistyksen hallitus on päättänyt juhlistaa puolivuosisataista taivaltaan loppuvuonna joko yhdistyksen syyskokouksen tai Pyhän Barbaran päivän yhteydessä. Asiaan palataan myöhemmin.

Museotoiminnasta

Tykkimiehet ry:n museotoiminta on ollut nyt kahden vuoden ajan osana Museo Militarian toimintaa. Museo Militaria on saanut varsin runsaasti arvostusta ja kiitosta lukuisilta tahoilta. Museon pysyvät ja vaihtuvat näyttelyt ovat tasokkaita, ja museolla järjestetyt tapahtumat ovat herättäneet yleisön mielenkiintoa. Taloudellinen taantuma ei ole juuri näkynyt museon kävijämäärissä, mutta tästä huolimatta museo joutuu tekemään koko ajan entistä enemmän töitä saadakseen kävijämääränsä kasvamaan. Museoliitto ja sen jäsenmuseot ovat yhteistyössä pohtineet keinoja museoiden

kävijämäärien kasvattamiseksi. Olette varmaan kuulleet niin sanotusta museokortista, joka tulee käyttöön vuoden 2015 aikana. Lunastamalla 54 euron arvoisen museokortin pääsette sillä koko vuoden ajan kaikkiin niihin Suomen museoihin, jotka ovat järjestelmässä mukana. Museo Militaria on tässä järjestelyssä mukana 173 muun museon kanssa, ja uusia museoita liittyy mukaan kaiken aikaa. Kortti tulee myyntiin toukokuussa 2015 ja sen voi hankkia kaikista järjestelmässä mukana olevista museoista sekä Museoliiton verkkokaupasta. Kannattaa ehdottomasti harkita kortin hankkimista. Säästöä kortilla syntyy jo muutaman museokäynnin jälkeen – tai jos ei nyt puhdasta säästöä synny, niin ainakin muutaman museokäynnin jälkeen vierailut museoissa muuttuvat ilmaiseksi.

Jos ette ehdi käydä museossa, niin seuratkaa internetissä seuraavia sivustoja:

<http://www.tykkimiehet.fi/> ja

<http://www.museomilitaria.fi/>. Lisäksi Tykkimiehet ry:llä ja Museo Militarialla on Facebook-sivustot, joita kannattaa käydä katsomassa säännöllisesti.

Kari Halonen

*Tykkimiehet ry:n
toiminnanjohtaja*

TULIKOMENTOJA-LEHDEN MATERIAALIEN

TOIMITUSOSOITTEET OVAT MUUTTUNEET!

Materiaalit kilttasivustolle: kilttasivut.tulikomentoja@gmail.com

Lehden aineistomateriaali: toimitus.tulikomentoja@gmail.com

Lehden postitusrekisteri: hannu.vettenranta@hotmail.fi

TULIKOMENTOJA ILMESTYY VUONNA 2015

N:o	Aineistopv	Ilmestyy
2	20.5.	18.6.2015 (viikko 25)
3-4	15.8.	17.9.2015 (viikko 38)

Ratsumieskillan perinneosasto oli koottu kolmen Eskadroonan ratsastajista: Lahden Eskadroona, Hämeen Eskadroona sekä Uudenmaan Eskadroona.

Puolustusvoimien valtakunnallinen paraati Hämeenlinnassa

SIRKKA OJALA

Itsenäisyyspäivän valtakunnallinen paraati järjestettiin Hämeenlinnassa rätäsateisessa säässä. Paraatiin osallistui noin 550 henkilöä ja noin 60 ajoneuvoa kaikista puolustushaaroista.

Ohimarssissa nähtiin jalan marssivien ja moottoroitujen osien lisäksi sotahistorialliseen

na osana Panssarikillan osastossa panssarijääkäriryhmä ja kaksi museopanssarivaunua. Lisäksi ohimarssiin osallistui 10–20 ratsukkoa Ratsumieskillasta.

Paraatin otti vastaan Puolustusvoimain komentaja kenraali **Jarmo Lindberg**. Hänen

seurassaan paraatin vastaanottokorokkeella olivat Hämeenlinnan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Isakki Kiemunki** ja sotaveteraanien edustaja vääpeli (res) **Reino Lehväslaiho**. Paraatijoukkoja komensi Länsi-Suomen sotilasläänin komentaja prikaati-

kenraali **Pekka Toveri**.

Päivään liittyi runsaasti muutakin ohjelmaa. Kalustoesittelyjä sekä toimintanäytöksiä järjestettiin Hämeenlinnan ympäristössä. Paraatin teemana oli *Puolustusvoimat: suorituskykyä maalla, merellä ja ilmassa*. ■

Paraatikatselmus suoritettiin Linnankasarmien kentällä.

Paraatin vastaanottajat

Museoesineet kertovat, osa 20

Simon Maaninkajärven niittysauna – Ensimmäinen aseellinen yhteenotto jääkäreiden ja venäläisten välillä Suomessa

TEKSTI: SAMUEL FABRIN, KUVA: SIRKKA OJALA

Museo Militarian jääkäriilikettä esittelevässä näyttelyosiossa on esillä erilaisten jääkäreiden varustukseen kuuluneiden esineiden ja arkistoineston lisäksi pienoismalli Simon Maaninkajärven niittysaunasta, jossa tapahtui ensimmäinen aseellinen yhteenotto jääkäreiden ja venäläisten sotilaiden välillä Suomessa.

Etappitoimintaa

Ensimmäiset jääkärit saapuivat Saksaan Lockstedtiin sata vuotta sitten 25.2.1915. Syksyyn 1915 asti jääkäreiksi aikovien poistuminen Suomesta onnistui vielä suhteellisen helposti. Ruotsiin pääsi matkustamaan esimerkiksi opiskeluihin vedoten. Kun venäläisviranomaiset saivat selville nuorten ulkomaille matkustavien suomalaismiesten päämäärän, toiminta vaikeutui. Vuoden 1916 keväällä venäläisten vastatoimet voimistuivat, ja suo-

malaisaktivistien täytyi poistua maasta salaisen etappiverkoston avulla.

Salainen etappitoiminta piti huolen siitä, että niin sanotun suuren värväyksen myötä Saksaan matkusti noin 1900 suomalaista. Erilaisia reittejä ulkomaille oli monia. Pääosin Ruotsiin siirryttiin jäitä myöden Pohjanlahden yli tai maitse Pohjois-Suomessa. Simon, Kemin ja Tornion alueet olivat siis varsin vilkkaita etappialueita.

Tapahtumat Maaninkajärven niittysaunalla

Jääkäreiden pääjoukko palasi Suomeen 25.2.1918, mutta jo sitä ennen jääkäreitä toimi Suomessa erilaisissa salaisissa, esimerkiksi värväykseen ja etappitoimintaan liittyvissä tehtävissä. Joulukuun alkupuolella 1916 seitsemän jääkäriä (**Paul Henrichsson, Jussi Mäntylä, Jussi Närvänen, Heikki Re-**

po, Väinö Vainio, Sven Weckström ja Einar Wichmann) ja jääkäriksi aikova **Armas Lyytikäinen** majoittuivat Maaninkajärven rannalla olevaan niittysaunaan odottamaan parempaa suksikeiliä. Matkaa oli tarkoitus jatkaa Hyrynsalmelle.

Jääkäreiden epäonneksi paikalla kävi myös metsätyömiehiä, joista eräs vei tiedon epäilyttävistä kämppään majoittujista viranomaisille. Ilmiänto johti ensimmäiseen Suomen maaperällä käytyyn laukaustenvaihtoon jääkäreiden ja venäläisten sotilaiden välillä.

Joulukuun 11. päivän aamuna joukko venäläisiä sotilaita muutamia oululaisia poliiseja mukanaan yllätti niittysaunassa majailleet miehet. Jääkärit olivat kyllä asettaneet vartion, mutta sumuisen sään vuoksi vaaraa ei huomattu ennen kuin oli liian myöhäistä. Seuranneessa tulitistelussa haavoittuivat Weckström, Lyytikäinen, Närvänen ja Henrichsson. Lyytikäinen haavoittui kahakan loppuvaiheessa vielä uudestaan, tällä kertaa kuolettavasti. Osa jääkäreistä onnistui haavoittuneenakin murtautumaan ulos piiritysrenkaasta ja pakenemaan, mutta kämppään jäänyt Repo ja pihamaalla pahasti haavoittunut Weckström jäivät lopulta vangeiksi. Repo pakotettiin ulos syyttämällä rakennus palamaan. Piiritys ja tulitastelu olivat kestäneet nelisen tuntia.

Tapahtumapaikan pienoismalli

Simon Maaninkajärven niittysaunan pienoismallin on rakentanut **Altti Mannila** vuonna 1997 mittakaavaan 1:25. Maalattainen rakennus oli 3,5 metriä pitkä, 3 metriä leveä ja noin 2 metriä korkea. Yhdessä nurkassa oli maakivistä rakennettu tulisija, peräseinällä ja ovesta vasemmalle olivat maakuulavitsat. Seinissä oli räppänät, ikkunaa ei ollut lainkaan. Rakennus oli siis enemmän metsäkämppä tai savupirtti kuin sauna nykyisessä merkityksessä.

Alkuperäinen niittysauna on palanut, mutta paikalle on rakennettu jääkäriperinnettä kunnioittamaan Maaninkajärven jääkärikämppä. Uudisrakennus on tosin tehty alkuperäistä huomattavasti järeämmästä hirrestä, siinä on ikkuna ja rakennuksen kokoakin on kasvatettu.

Kirjallisuutta:

Matti Lauerma: Jääkärien tie. WSOY 1994.

Katsaus värväystoimintaan Suomessa tsaarinvallan loppuaikoina. Teoksessa Suomen jääkärit. Elämä ja toiminta sanoin ja kuvin. II osa. Kuopio 1933. 933–940.

K. A. Wegelius: Aseveljet I. Läntinen etappi ja Simon kahakka. WSOY 1924.

TYKKIMIEHET RY YHDISTYKSEN KEVÄTKOKOUS 6.3.2015

Tykkimiehet ry:n
sääntömääräinen kevätkokous pidetään

6.3.2015 ravintola Tekniskassa
osoitteessa Eerikinkatu 2, 00100 HELSINKI
klo 17.00 alkaen.

Kokouksessa käsitellään
yhdistyksen sääntöjen määräämät
kevätkokoukselle kuuluvat asiat.

Tervetuloa

Juhlassa palkittiin tykkimiesmitalilla Arvo Riutta ja Erkki Nieminen. Maanpuolustuskieltojen Liiton myöntämällä hopeisella kiltaristillä palkittiin Sirkka Ojala ja Esko Mäkipää sekä pronssisella kiltaristillä Aino Ala-Tala. Mitaleita jakamassa olivat killan puheenjohtaja Matti Niemi ja sihteeri Jorma Ruuskanen. Kuva: Raimo Ojala.

Vammalan seudun Tykistökiilta tykkimieshengen vaalijana jo 50 vuotta

SIRKKA OJALA

Vammalan Seudun Tykistökillan toiminta alkoi, kun kutsu killan perustavaan kokoukseen julkaistiin Tyrvään Sanomissa 22. tammikuuta vuonna 1964. Kokouspaikkana oli Sastamalan Baari Vammalassa. Perustavaan kokoukseen tykkimiehet kokosi piiri-insinööri, majuri **Kalervo Kari**. Hän oli toiminut jatkosodassa Tyrvään patteriston patteristoupseerina ja patterinpäällikkönä. Kokouksessa killan ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin pankinjohtaja **Yrjö Lehtinen**, joka oli osallistunut jo vapaussotaan vartio- ja lähettitehtävissä.

Killan perustajina olivat sodan käyneet miehet, ja 1960-luvulta 1980-luvulle asti valtaosa tykistökillan jäse-

nistöstä koostuikin tykistön sotaveteraaneista. Killan toiminta oli tuolloin pääosin osallistumista pääkillan eli Satakunnan Kenttätykistökillan toimintaan. Myöhemmin killaan liittyi myös juuri varusmiespalveluksensa suorittanutta nuorisoa. Vuonna 1995 killan puheenjohtajaksi valittu teollisuusneuvos **Matti Niemi** on killan ensimmäinen puheenjohtaja, jolla ei ole sotaveteraanitaustaa, mutta yhteydet tykistölliseen maailmaan ja sotaveteraanitoimintaan ovat hänelläkin vahvat.

2000-luvulla Vammalan kiltatoiminta on aktivoitunut entisestään ja jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti. Kiilta onkin nykyään yksi Tykistöpri-

kaatin Killan suurimmista jäsenkilloista. Kiltalaiset ovat myös aina osallistuneet aktiivisesti pääkiltansa toimintaan. Viime vuosien aikana Vammalan kiiltaan on liittynyt myös runsaasti kiltasisaria, jotka ovat rikastuttaneet killan toimintaa entisestään. Nykyään naiset muodostavat jopa kolmanneksen killan jäsenistöstä. Tykistöprikaatin Killan omaisten- ja kiltapäivinä tyrväläiset kiltasisaret ja veljet ovat olleet hernerokan myyntipisteen vahva voimavara, ja viime vuosina prikaatin kesävalapäivinä on naisilta lätnypaistokin sujunut sukkelaan. Vuonna 2011 Vammalan kiltasisaret osallistuivat Sotilaskotiliiton 90-vuotisjuhlavu-

den sukkahaasteeseen ja kutoivat kaikkiaan 63 sukkaparia, jotka jaettiin Niinisalon Sotilaskodissa Tykistöprikaatin varusmiehille.

Vammalan kiltaveljien voimannostus oli vuonna 2009, jolloin kiltalaiset kunnostivat Tyrvään patteriston perinnetykit. Tykit olivat tuolloin todella huonossa kunnossa. Vammalan kiltaväki viihtyy yhdessä ja perinteisiin killan kevät- ja syyskokouksiinkin kokoonnutaan suurella joukolla **Sirkka** ja Matti Niemen kodikkaan Rautajoen kartanon tiloihin. Kiilta järjestää vuosittain myös matkoja ja sotahistoriallisiin kohteisiin, ja vuosittainen retki Hamina Tattoseen on jo perinne.

Tykistörikaatin komentaja, eversti Mikael Feldt luovutti killalle Tykistörikaatin pienoislipun.

Prikaatikenraali Markku Myllykangas oli kutsuttu juhlapuhujaksi.

Juhlan juontajana toimi everstiluutnantti Matti Soini.

Vammalan seudun Tykistökillan puheenjohtaja, teollisuusneuvos Matti Niemi lausui juhlan tervetulosanat.

Perinteikäs ja tunnelmallinen juhla

Killan 50-vuotisjuhlaa kiltalaiset viettivät Ravintola Patruunan tiloissa Vammalassa 8. marraskuuta 2014. Juhlapäivä alkoi aamulla kukkavihkojen laskulla Tyrvään kirkkomaan sankarihaudalle sekä killan edesmenneitten puheenjohtajien Kalervo Karin ja **Heikki Ylisen** haudoille. Juhlan tervehdyssanoissaan puheenjohtaja Matti Niemi toi esiin Vammalan seudun vahvat tykistölliset perinteet, lähtihän jatkosotaan Tyrväältä oma patteristo II/KTR 12. Lisäksi Tyrvääläisiä miehiä kuului myös Kevyt patteristo 14:ään ja moniin muihinkin tykis-

töyksikköihin. Vaikka Vammalan killan ovat alun perin perustaneet tykistöveteraanit, oli juhlassa paikalla vain yksi sotaveteraani, tykistön kapteeni **Lauri Koski**, joka on toiminut jatkosodassa tykistön tulenjohtajana ja osallistunut myös Tali-Ihantalan taisteluihin.

Juhlapuhujaksi oli saatu Pääesikunnan valmiuspäällikkönä palveleva prikaatikenraali **Markku Myllykangas**. Kenraali Myllykangas tuli tutuksi monille Vammalankin kiltalaisille toimiessaan Tykistörikaatin komentajana vuosina 2009–2012. Juhlapuheessaan Myllykangas palasi myös samoissa tiloissa järjestetyn killan 45-vuotisjuhlan

tunnelmiin. Puheensa aluksi hän siteerasi vanhaa viisautta: ”Joka ei tunne historiaa joutuu elämään sen uudelleen.” Myllykankaan mukaan tämä sanonta sopii tähän hetkeen monestakin syystä. Prikaatikenraali toi esiin, että onneksi Suomi ei ehtinyt tehdä meneinä vuosikymmeninä puolustuskysymyksissään mitään peruuttamatonta, kuten monet Länsi-Euroopan maat tekivät. Maailma ei ainakaan vielä ole osoittautunutkaan ihanneyhteiskunnaksi, jossa mikään maa ei voisi enää käyttää voimaa toista kohtaan. Rajoja siirrellään yhä, ei neuvottelujen vaan voimankäytön tuloksena. Positiivisena valmiuspäällikkö

pitää sitä, että tutkimusten mukaan tällä hetkellä valtaosa suomalaisista kannattaa puolustusmäärärahojen lisäämistä. Myllykankaan mukaan on tärkeää, että kiristyneessä suurvaltapolitiisessa tilanteessa Suomi antaa selkeän viestin puolustuksensa uskottavuudesta, sillä sotilaallista toimintakykyämme arvioidaan rajojemme ulkopuolella joka tapauksessa ja joka päivä.

Hieno ja kattava historiikki

Juhlassa julkaistiin myös 64-sivuinen kattava killan historiikki. Kirjasen on koonnut killan jäsen, FM **Tuomas Rantala**. Killan 50-vuotinen
Sivulle 14 >>

>> Sivulta 13

taival on kuitenkin vain osa kirjan sisältöä, sillä kirjoittaja on ottanut historiikkiin mukaan killan toiminnan lisäksi Sastamalan seudun tykistölliset perinteet. Lisäksi kirjassa valotetaan niiden tykistöjoukkojen vaiheita, joissa Sastamalan seudun miehet sodassa taistelivat. Myöskään sitä, miten Vammalassa on rauhan aikana kytkeydytty tykistöön, ei unohdeta. Rantala kertoi kirjasen syntyneen väitöskirjatyön ohessa. Vaikka Rantalan mukaan histo-

riikin kirjoittaminen on ollut miellyttävä ja mielenkiintoinen tehtävä, on muun muassa killan alkuvuosien arkistomateriaalin puuttuminen aiheuttanut jonkin verran hankaluuksia. Kaiken kaikkiaan historiikki on todella mielenkiintoista luettavaa.

Hienojen juhlapuheiden ja musiikkiesitysten jälkeen päästiin nauttimaan maittava juhlapäivällinen. Kotiin viemisinä kaikilla juhlaan osallistuneilla oli myös killan uunituore historiikki. ■

Sotaveteraani, tykistön kapteeni Lauri Koski ja Tuula Myllykangas.

Yksinlaulua esitti Seija Levonoja.

Juhlan virallisen ohjelman jälkeen päästiin nauttimaan Ravintola Patruunan maittavasta juhlapäivällisestä.

Juhlan musiikista vastasi Kiikan torvisoittokunta. Juhlassa kuultiin kappaleet: Maasalon juhلامarssi, Vartiossa, Nuijamiesten marssi ja On hetki.

Killan historiikin kirjoittaja FM Tuomas Rantala kertoo, että hänen molemmat isoisänsä ovat taistelleet tämän maan vapauden puolesta kenttätykistössä ja tämä velvoittaa myös häntä vaalimaan omalta osaltaan tykistöllisiä perinteitä.

Puheenjohtaja Matti Niemi ja Pääesikunnan valmiuspäällikön, prikaatikenraali Markku Myllykankaan killalle luovuttama Pääesikunnan valmiuspäällikön kilpi.

Ajoneuvotykit

Kroatia on tilannut 12 kpl saksalaisia PzH2000-panssarihaupitseja Saksan ylijäämävarastosta. Sopimus allekirjoitettiin 5. joulukuuta 2014. Toimitus tapahtuu kahdessa erässä, joista ensimmäinen tapahtuu vuoden 2015 jälkipuoliskolla ja toinen vuonna 2016. Ennen toimituksia aseiden viestijärjestelmät ja ammunnanhallintajärjestelmät päivitetään. Kroatian varapuoletusministerin mukaan itse aseiden hinta on 12 M€, mutta koko hankkeen kustannukset ovat 41 M€. Kustannuksia kasvattavat muutostyöt, varaosat ja koulutus. (janes.com 10.12.2014)

Argentiina aikoo modernisoida 100 kpl 155 mm tykkejään. Perustavoitteena on tulinopeuden kasvattaminen. (<http://dmilt.com> 14.11.2014) Kommentti: Argentiinalla on käytössään runsaat sata kappaletta vedettäviä 155 mm CITER L33 -kenttätykkeitä. Tykin kantama on noin 20 km ja paino 8200 kg.

Tykkien ampumatarvikkeet

Samel-90-yhtiön tykistön häirintälähettimet on tarkoitettu laajakaistaisen häirinnän toteuttamiseen tykistön maalialueella. Häirintäjärjestelmillä voidaan kattaa taajuusalue 1,5–120 MHz. Koko taajuusalue saavutetaan kahdeksalla lähettimellä, joilla kullakin on oma taajuuskaistansa. Häirintälähettimet voidaan ampua 120 mm, 130 mm, 152 mm ja 155 mm kuorma-ammuksilla. Kuorma-ammukset saadaan toimimaan oikealla alueella aikasytyttimä käyttämällä. Kussakin kuorma-ammuksessa on yksi häirintälähetin, joka laskeutuu laskuvarjolla maahan. Maahan pysähtyminen aiheuttaa antennin ulostulon ja lähettimen käynnistymisen. Toiminta-aika on 60 min. (Military Technology 12/2014). Kommentti: Samel-90 on bulgarialainen yhtiö. Yhden lähettimen kantamaksi väitetään 700 m.

Häirintälähetin toimintakunnossa. Lähde: http://samel90.com/files/products_military/file_16_en.pdf

SUOMEN TYKISTÖN PÄIVÄN tilaisuudet Helsingissä 6.3.2015

Seppeleenlasku

Klo 12.00 Seppeleenlasku tykistönkenraali V.P.Nenosin haudalle.
Kokoontuminen Hietaniemen kappelin portilla klo 11.50

Tilaisuudet Ravintola Tekniskassa, Eerikinkatu 2, Helsinki

- Klo 15.00** Tykkimiehet ry:n hallituksen kokous
- Klo 15.30** Suomen Kenttätykistön Säätiön valtuuskunnan kokous
- Klo 17.15** Suomen Kenttätykistön Säätiön hallituksen kokous
- Klo 17.00** Tykkimiehet ry:n kevätkokous
- Klo 18.30** Tykkimiesilta, johon kaikki tykkimiehet ja tykistön ystävät ovat tervetulleita
 - alkumalja
 - juhlaesitelmä
 - palkitsemiset
 - buffet ruokailu

Ilmoittautuminen tykkimiesilta torstaihin 26.2. mennessä

maksamalla illalliskortin hinta 43 €
Tykkimiehet ry:n tilille Nordea
FI98 2124 1800 0110 53,
viestikenttään maininta:
"6.3. Nenonen".

Tiedustelut: Kari Halonen,

kari.halonen(at)kolumbus.fi, 040 575 9966
Päivän tilaisuuksissa on asuna paraatipuku tai tumma puku ja kunniamerkit

KILTA- JA KOKOUSSIVUT

Kilta- ja kokoussivuille tarkoitettu materiaali sekä myös vuoden 2015 merkkipäiviin tulleet muutokset (ellei niitä ei ole jo toimitettu) ja ilmoitukset merkkipäivän julkaisematta jättämisestä pyydetään toimittamaan ennen seuraavan numeron aineistopäivää Juhani Sunille, osoite Käypöpolku 1 D 11, 13500 Hämeenlinna, kiltasivut.tulikomentoja(at)gmail.com, mpk 0440 478 602 tai mpt 040 451 5229.

Numeron 2/2015 aineistopäivä on 20.5 ja ilmestymisviikko 25.

Tykkimiehet ry

Tulevia tapahtumia:

HALLITUKSEN TULEVIA KOKOUKSIA

Hallituksen kokous 2/2015 pidetään 16.2.2015 klo 12.30 alkaen. Kokouspaikkana on Helsinki. Tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Hallituksen kokous 3/2015 pidetään 6.3.2015 klo 15.00 alkaen. Kokouspaikkana on Ravintola Tekniskan salit, Eerikinkatu 2, 00100 Helsinki.

TYKKIMIEHET RY SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN KEVÄTKOKOUS

Tykkimiehet ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään Suomen Tykistön päivänä 6.3.2015 klo 17.00–18.00. Kokouspaikkana on Ravintola Tekniskan salit, Eerikinkatu 2, 00100 Helsinki. Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen määräämät kevätkokoukselle kuuluvat asiat.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Kari Vilamo**, Tempelin-
katu 4 B 17, 00100 HELSINKI, mp 050
325 2790, kari.vilamo(at)gmail.com

Sihteeri **Kari Halonen**, Kasavuorentie
16 A 3, 02700 Kauniainen, mp 040 575
9966, kari.halonen(at)kolumbus.fi

Yhdistyksen internetsivut:

www.tykkimiehet.fi

Pankkiyhteys: Nordea 212418-11053

Kenttätykistökerho ry ja Uudenmaan tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Janne Hänninen**, Hopeatie 20 B 43, 00440 Helsinki, mp 050 312 0934, puheenjohtaja(at)ktkerho.fi. Varapuheenjohtaja **Oskari Matilainen**, Sihteeri **Aki Mäkiranta** Valakuja 6 A, 02770 Espoo, mp 040 5225787, sihteeri(at)ktkerho.fi. Rahastonhoitaja

Patrick Hjelt. Lohjan patterin päällikkö **Tero Merjomaa**, mp 050 0841 585 tero.merjomaa(at)nordea.com.

Killan verkkosivut: www.tykistokilta.net. KT-kerhon verkkosivut: www.tykisto.fi

Jääkärikykistön Kilta ry

KOKOUSKUTSU

Killan kevätkokous pidetään torstaina 9. huhtikuuta 2015 klo 18.00 Kerhoravintola Seiskassa, osoitteessa: Vuorikatu 27, 13130 Hämeenlinna. Kokouksessa käsitellään sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat sekä sääntömuutosasia. Tervetuloa! Hallitus

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Ilkka Vahtokari**, Cyna-
uksenkatu 3 as 2, 13130 Hämeenlinna, mp 040 5021 929, ilkka.vahtokari(at)gmail.com., sihteeri ja jäsenihteeri **Juhani Suni** Käypöpolku 1 D11 13500 Hämeenlinna, mp 0440 478 602, posti(at)jaakari.tykistonkilta.fi. Tiedottaja **Sirkka Ojala**, Kiveliönkatu 12, 33500 Tampere, mp 0503688460 sirkka.ojala(at)gmail.com Killan sähköposti: jaakaritykistonkilta(at)gmail.com. Jääkärikykistön Kilta löytyy myös facebookista. Käy tykkäämässä.

Kainuun Tykistö- ja Heittimistökiilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Timo Härkönen**, mp 0445572457, sihteeri **Antti Laakkonen**, mp 0452097505,

Killan sähköposti: [kilta\(at\)kaithkilta.fi](mailto:kilta(at)kaithkilta.fi), jäsenihteeri **Ville Tuovinen**, [jasensihiteeri\(at\)kaithkilta.fi](mailto:jasensihiteeri(at)kaithkilta.fi).

Hallitus: [hallitus\(at\)kaithkilta.fi](mailto:hallitus(at)kaithkilta.fi)

Karjalan Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Jaakko Janhunen**, Kumpulitie 7 A, 45200 Kouvola, mp 040 592 4445, pj(at)karjalantykistokilta.fi. Yleis-

Jääkärikykistön Killan syyskokouksessa killan puheenjohtaja Antero Rättö luovutti vuoden 2014 kiltalaiseksi valitulle Sirkka Ojalalle killan kiertopalkinnon: "Kranaattimaljan". Kuva: Pekka Ahonen.

sihteeri **Sini Timonen**, mp 040 755 0575, yleisihiteeri(at)karjalantykistokilta.fi, Jäsenihteeri **Maija Leskinen**, Naavatie 9 G, 45200 Kouvola, [jasensihiteeri\(at\)karjalantykistokilta.fi](mailto:jasensihiteeri(at)karjalantykistokilta.fi).

Jäsenasiat, uudet jäsenet ja osoitteenmuutokset

Muutokset ilmoitetaan killan kotisivuilta tai jäsenihteerille sähkö- tai kirjepostia käyttäen.

Lahden seudun Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja: **Jorma Sovinen**, Hämeenkatu 7 A 11, 15110 Lahti, mp 040 5577 269, [jorma.sovinen\(at\)phnet.fi](mailto:jorma.sovinen(at)phnet.fi). Varapuheenjohtaja **Juha Tarnanen**, Vesijärvenkatu 52 A 6, 15140 Lahti, [kultatyo\(at\)tarnanen.inet.fi](mailto:kultatyo(at)tarnanen.inet.fi). Sihteeri: **Olli Eerola**, Maitotie 2 B 9, 15510 Nastola, mp 0400 494572, [olli.eerola\(at\)meubeltra.fi](mailto:olli.eerola(at)meubeltra.fi). Rahastonhoitaja **Pentti Korpimies**, Petäjäkatu 27, 15900 Lahti, mp 040 5750 772, [pentti.korpimies\(at\)phnet.fi](mailto:pentti.korpimies(at)phnet.fi) Koulutusjaos Rihlan puheenjohtajana toimii johtokunnan jä-

sen **Ari Sausta**, Kuningattarenkatu 40 B 17, 17900 Loviisa, [ari.sausta\(at\)pp.inet.fi](mailto:ari.sausta(at)pp.inet.fi), mp 0400 994 422

Mikkelin Seudun Kenttätykistökiila ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Risto Pöntinen**, Mankalantie 10, 50200 Mikkelä, 050 500 177 617, [r.pontinen\(at\)surffi.fi](mailto:r.pontinen(at)surffi.fi). Varapuheenjohtaja **Alpo Leinonen**, Mäntypöllinkuja 6 N, 50170 Mikkelä, 044 055 5195, [alpo.e.leinonen\(at\)gmail.com](mailto:alpo.e.leinonen(at)gmail.com). Sihteeri **Seppo Pirinen**, Karkialammentie 1, 50150 Mikkelä, mp 040 7444 131, [seppo.pirinen\(at\)surffi.fi](mailto:seppo.pirinen(at)surffi.fi). Rahastonhoitaja **Antti Haverinen**, Vehmaskyläntie 109, 50100 Mikkelä, mp 0400 291 342, [haverinenantti\(at\)gmail.com](mailto:haverinenantti(at)gmail.com). Killan kotisivut ovat osoitteessa www.mikkelintykistokilta.fi

Pohjois-Karjalan Tykistökiila ry

Tulevaa toimintaa:

KOKOUSKUTSU

Pohjois-Karjalan Tykistökiila ry:n VUOSIKOKOUS pidetään torstaina 19.3.2015 klo 18.00 Ylämyllyyn Shell huoltoaseman kokoustiloissa Ylämyllyntie 77. Kokouksessa käsitellään sääntöjen mukaiset asiat. Kahvitarjoilu.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja: **Veijo Wälkky**, Jyrinpolku 1, 80400 Ylämylly, mp. 050 545 8297,

[veijo.walkky\(at\)gmail.com](mailto:veijo.walkky(at)gmail.com). Jäsenasiat: **Johannes Ryymin**, Tanhukaari 2 A 17, 40520 Jyväskylä, mp 0400 762 407, [johannes.ryymin\(at\)luukku.com](mailto:johannes.ryymin(at)luukku.com).

Pohjois-Suomen Tykkimieskiila ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Raimo Nurmela**, Ala-Laanilantie 5 B 9, 90500 Oulu, pk (08) 5566 551. [raimo.nurmela\(at\)mail.suomi.net](mailto:raimo.nurmela(at)mail.suomi.net)

Riihimäen seudun Tykistökiila ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Juha Vatsia**, Riuttantie 184 1190 Riihimäki, mp 0400 516 990, [juha.vatsia\(at\)apricon.fi](mailto:juha.vatsia(at)apricon.fi). Sihteeri **Sami Saarinen**, Pälöntie 161, 12630 Sajaniemi, mp 040 55 22 710, [sokki74\(at\)gmail.com](mailto:sokki74(at)gmail.com). Rahastonhoitaja **Lauri Gisselberg**, Karakatu 12 B 10 11120 Riihimäki, kp (019) 734 117, mp 0505246316, [lasse.gisselberg\(at\)elisanet.fi](mailto:lasse.gisselberg(at)elisanet.fi). Killan verkkosivut löytyvät osoitteesta www.riihitykki.fi

Gillesartilleristerna inom Nylands Brigads Gille

Funktionärer:

Ordförande **Björn Holmberg**, Näl-dammsvägen 8 a 4, 00920 Helsingfors, tel 050 5637 729, [bhb\(at\)elisanet.fi](mailto:bhb(at)elisanet.fi). Viceordf **Risto Lindgren**, Brunngatan 10, 10600 Ekenäs, gsm 040 5634 322

Besök våra hemsidor: www.gillesartilleristerna.com och www.mulliradio.net

Tykistöpriikaatin Kiila ry

Pääkillan toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Orvo Haavisto**, Itäpel-lontie 26, 20300 Turku, pk (02) 239 1687, mp 050 376 0371, [haavirov\(at\)suomi24.fi](mailto:haavirov(at)suomi24.fi). Sihteeri **Ilkka Huhtala** Ahterikatu 8 A 21, 20810 Turku, mp 044 527 5980, sirunhudi@gmail.com Taloudenhoitaja **Hannu Vettenranta**, Jäkäläkatu 5, 38700 Kankaanpää, mp 044 530 5943, [hannu.vettenranta\(at\)dnainternet.net](mailto:hannu.vettenranta(at)dnainternet.net) Killan verkkosivut löytyvät osoitteesta: www.tykistopriikaatinkilta.fi

OHI ON! Puolustusvoimista ja Rajavartiolaitoksesta siirtyi reserviin 18. joulukuuta 2014 lähes 9 000 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittanutta naista. Kuvassa Tykistöpriikaatin kotitunteja. Kuva: Hannu Vettenranta.

Jäseneksi ilmoittautuminen

Haluan liittyä jäseneksi (kiilaan)

Nimi

Syntymäaika

Arvo tai ammatti

Olen palvellut yllä mainitussa joukko-osastossa

Katuosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maa

(jos on jokin muu kuin Suomi)

Sähköpostiosoite

Allekirjoitus

Arvoisa lukija!

Jos et vielä saa Tulikomentaja-lehteä kotiisi Sinulla on mahdollisuus päästä lehden vakinaiseen lukijakuntaan, liittymällä johonkin kiltasivuilla mainittuun tykistökiilaan tai -yhdistykseen. Ota yhteys oman joukko-osastosi tai kotipaikkakuntasi lähimmän tykistökillan sihteerin ja lähetä hänelle oheinen ilmoittautumislomake. Näin varmistat mukanaolosi ase-lajimme uuden lehden lukijakunnassa. Saat kiltasi sihteeriltä tietoja myös muista jäsenyyteen kuuluvista eduista ja tapahtumista.

**Tulikomentaja on tykistö-
kilojen jäsenlehti eikä sitä voi
tilata erikseen.**

Tykistöprikaatin Killan paikallisosastot:

Porin Seudun Tykistökilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Kalevi Virtanen**, Peräalhontie 25, 29350 Palus, puh. 044 2100 572, [kalevi.virtanen\(at\)dnainet.net](mailto:kalevi.virtanen(at)dnainet.net). Sihteeri/rahastonhoitaja **Pertti Onniselkä**, Aarnintie 26, 28370 Pori, pk (02)6355 448, mp 0500 590 409, [pertti.onniselka\(at\)happyback.fi](mailto:pertti.onniselka(at)happyback.fi). Jäsens sihteeri **Vesa Niemenmaa**, Koivistonpuistikko 43 B, 28130 Pori, puh. 040 5823 026, [vesa.niemenmaa\(at\)fudoshin.fi](mailto:vesa.niemenmaa(at)fudoshin.fi).

Killan verkkosivut: www.tykistoprikaatin-killta.fi/pori.htm.

Turun Seudun Tykistökilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Orvo Haavisto**, Itäpellontie 26, 20300 Turku, mp 050 376 0371, [haavirov\(at\)suomi24.fi](mailto:haavirov(at)suomi24.fi). Sihteeri **Päivi Pansio**, Petäjätie 1 E, 24260 Salo, mp 040 779 3059, [paivi.pansio\(at\)suomi24.fi](mailto:paivi.pansio(at)suomi24.fi). Kiltamestari **Rauno Salo**, Koukkukankareentie 44 as 1, 20320 Turku, mp 040 540 2710, [rauno.salo.ra\(at\)gmail.com](mailto:rauno.salo.ra(at)gmail.com).

Killan verkkosivut: www.turunseudun-tykistokilta.com

Vammalan Seudun Tykistökilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Matti Niemi**, Rautajoentie 65, 38210 Sastamala, pk (03) 5115077, pt (03) 5124600, mp 0500-631431, [matti.niemi\(at\)niementehaataat.fi](mailto:matti.niemi(at)niementehaataat.fi). Sihteeri **Jorma Ruuskanen**, Koisportaantie 46, 38210 Sastamala, pk (03) 5141144, mp 0500 308876, [jorma.ruuskanen\(at\)kopteri.net](mailto:jorma.ruuskanen(at)kopteri.net). Rahastonhoitaja **Rauno Heino**, Vauunperäntie 249, 38210 Sastamala, pk (03) 5152202

Tykistöprikaatin Killan rekisteröidyt jäsenyhdistykset:

Etelä-Pohjanmaan Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Seppo Rinta-Hoiska**, Untamonsola 1, 60120 Seinäjoki, mp 044 021 0549, mpt 0405244373, [sepporh\(at\)gmail.com](mailto:sepporh(at)gmail.com). Varapuheenjohtaja **Arvo Hakamaa**, Ruukintie, 60120 Seinäjoki, Kunniapuheenjohtaja **Antti Vainio**, Siipi-pyöränkatu 29 B Seinäjoki, Sihteeri **Aki Kinnunen**, Pultrantie 55, 60120 Seinäjoki, mp 0400 666343, [aki.kinnunen\(at\)marttilankortteeri.fi](mailto:aki.kinnunen(at)marttilankortteeri.fi). Jäsens sihteeri ja rahas-

tonhoitaja **Samuli Niinistö**, Ilkantie 16, 60800 Ilmajoki, pt ja pk (06) 4246 931, mp 040 7720437, [samuli.niinisto\(at\)netikka.fi](mailto:samuli.niinisto(at)netikka.fi)

Killan kotisivu on **Aatos Kankaan** ylläpitämällä sivuilla: <http://kotisivu.dnainternet.net/safar/epkilta.htm>

Kankaanpään Seudun Tykistökilta ry

Tulevaa toimintaa:

KOKOUSKUTSU

Killan kevätkokous pidetään tiistaina maaliskuun 17. pñä 2015 klo 18.00 Niinisalon Varuskuntakerholla. Kokouksessa käsitellään sääntöjen kevätkokoukselle määrättyt asiat. Kokouksen alussa Porin prikaatin apulaiskomentaja eversti Petri Kosonen kertoo puolustusvoimien ajankohtaisista asioista. Kahvitarjoilu, Tervetuloa Hallitus

TALVISODAN PÄÄTTYMISESTÄ 75 VUOTTA

Kahvikonsertti Sodista rauhaan Niinisalon varuskuntakerholla perjantaina **13.3. klo 18.00**. Liput 15,-€ sisältävät konsertin päättymisen jälkeen kahvin. Konsertissa esiintyvät Suodenniemen Souvarit **Ismo Korkeen** johdolla. Juonto kotiseutuneuvos **Sakari Jankkari**. Tervetuloa sodan ajan musiikkitunnelmiin.

Kankaanpään Seudun Tykistökilta järjestää perinteiset **MP-PILKIT** Niinisalon varuskuntakerhon rannassa lauantaina 14.3.2015 klo 10:00 - 14:00. **Oltava paikalla klo 9:30**.

Sarjat: nuoret, naiset, yleinen ja veteraanit. Kaiken kalan kisa. Osallistumismaksu 10,- €

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja ja jäsenasiat **Hannu Vettenranta**, Jäkäläkatu 5, 38700 Kankaanpää, mp 044 530 5943, [hannu.vettenranta\(at\)dnainet.net](mailto:hannu.vettenranta(at)dnainet.net), Varapuheenjohtaja **Pauli Huhtamaa**, Silmäkkeentie 9, 38720 Vihetjärvi, mpt 040 199 4220, mpk 044 578 7045, [pauli.huhtamaa\(at\)sataedu.fi](mailto:pauli.huhtamaa(at)sataedu.fi), Sihteeri **Esko Isohannu**, Ratakiskonkatu 29 A 2, 33300 Tampere, mp 050 550 9420, [esko.isohannu\(at\)kuntke.fi](mailto:esko.isohannu(at)kuntke.fi), Rahastonhoitaja **Jari Anttila**, Katajakatu 4, 38700 Kankaanpää, pk 0400 954 536, [jariant\(at\)gmail.com](mailto:jariant(at)gmail.com)

Kiltasivut netissä: kankaanpaanseudun-tykistokilta.yhdistysavain.fi

Mittamies- ja Topografikilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Pentti Pohjola**, Sepänkylläntie 303 A, 02400 Kirkkonummi, mp 044 884 7112, [pentti.pohjola\(at\)mobisan.fi](mailto:pentti.pohjola(at)mobisan.fi). Varapuheenjohtaja **Kalle Salonen**, Kierto-katu 10 as 13, 28130 Pori, mp 044 701 1860, [kalle.salonen\(at\)pori.fi](mailto:kalle.salonen(at)pori.fi). Sihteeri **Toivo Vanhanen**, Niitykulmantie 5 as 12, 00440 Helsinki, mp 040-5488605, [toivo_vanhanen\(at\)welho.com](mailto:toivo_vanhanen(at)welho.com), Rahastonhoitaja **Mika Aarnio**, Kurkelankatu 8 A 1, 21100 Naantali, mp 040 5108499, [mika.aarnio\(at\)utu.fi](mailto:mika.aarnio(at)utu.fi)

Mittamies- ja Topografikillan alaosastot: Helsinki: **Toivo Vanhanen**, Niitykulmantie 5 as 12, 00440 Helsinki, mp 040 5488605, [toivo_vanhanen\(at\)welho.com](mailto:toivo_vanhanen(at)welho.com). Kankaanpää: **Pertti Pösö**, Piiparinkatu 6, 38700 Kankaanpää, mp 040 5239282, [pertti.poso\(at\)luukku.com](mailto:pertti.poso(at)luukku.com). Pori: **Eija Koskenniemi-Saarivirta**, Län-sipuisto18 A 1, 28100 Pori, mp.050 525 6953, [eija\(at\)satakuulo.fi](mailto:eija(at)satakuulo.fi)

Tampere: **Veikko Rantaniemi**, Sammonkatu 18 A 4, 33540 Tampere, mp 040 580 2400, [veikko_r\(at\)hotmail.com](mailto:veikko_r(at)hotmail.com)

Turku: **Ilpo Peltomäki**, Savikankaantie 16, 24800 Halikko, mp 040 528 6364, [peltomak\(at\)netti.fi](mailto:peltomak(at)netti.fi)

Joukkoyksikkö: Tiedustelupatteristo, PL5, 38841 Niinisalo, p. 0299 800 (vaihde)

Killan kotisivut ovat osoitteessa: <http://www.mtkilta.fi/>

Muista ilmoittaa voimassaoleva sähköpostiosoitteesi alaosastollekin.

Tampereen Seudun Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Yrjö Inkinen**, Kirkkomäenkatu 2 C, 33580 Tampere, mp 0400 211997, [yrjo.inkinen\(at\)tpnet.fi](mailto:yrjo.inkinen(at)tpnet.fi). Varapuheenjohtaja ja rahastonhoitaja **Mikko Hörkkö**, mp 040 557 6952, [mikko\(at\)horkko.fi](mailto:mikko(at)horkko.fi). Sihteeri **Jukka Piirto**, Amurinkuja 20 B 42, 3320 Tampere, mp 040 7191 377, [jukka.piirto\(at\)tampere.fi](mailto:jukka.piirto(at)tampere.fi)

Tulikomentoja

Tulikomentoja-lehtien verkkoversiot ja lehden tiedot löytyvät jatkossa sivustolta:

www.tykkimiehet.fi.

Lehden oma verkkosivusto poistuu käytöstä keväällä 2015.

ÄÄNISLINNAN VALTAUS

”Jossakin tuolla edessäpäin oli Petroskoi. Se oli heidän päämaalinsa. Tuntui kuin kaikki kysymykset ratkeaisivat heti sinne päästyä.”

Tuntematon sotilas (1954)

Ensi kesän lukijamatkan teemana on JR8:n eli Tuntemattoman sotilaan rykmentin jalanjäljissä Petroskoin/Äänislinnan valtaus 1941 ja menetys 1944. Lukijamatka tarjoaa myös mahdollisuuden kolmeen erilaiseen retkeen Petroskoista. Tutustumme lisäksi suomensukuisten vepsäläisten kulttuuriin.

Venäjällä on nyt mahdollisuus edullisiin ostoksiin ja kiinnostavaa katsottavaa riittää. Ensi kesän lukijamatkan oppaana toimii sotahistorioitsija **Juhani Vakkuri**, ja vastuullisena järjestäjänä on VL-Matkat. Matka toteutetaan yhteistyössä Uudenmaan reservipiirien Oltermanni-lehden kanssa.

Viisipäiväisen retken alustava ohjelma on seuraava:

PERJANTAI 31.7.2015

Lähtö Helsingistä klo 7.30 Vihdin Liikenne Oy:n turistibussilla. Ajamme Utin ja Lappeenrannan kautta Värtsilään ja tutustumme matkalla Pikkuvihan ja Kustaa III:n sotiin. Ajo Kouvolan kautta Kiteelle, missä Pajarinhovissa mahdollisuus omakustanteiseen lounaaseen.

Rajanylitys Värtsilässä n. klo 17 Venäjän aikaa. Matkalla Sortavalaan tutustutaan Pälkjärven ja Ruskealan maisemiin. Sortavalassa tutustumista kaupunkiin ja sota-ajan tapahtumiin. Majoittuminen ja illallinen hotelli Sortavalassa.

LAUANTAI 1.8.2015

Lähtö hotellista aamiaisen jälkeen. Ajo Kirjavalahden ja Laskelän kautta Lemetin Murheeristille, josta edelleen Loimolan, Kollaän, Suojärven ja Hyrsylän mutkan kautta vanhan rajan yli

Aunuksen puolelle. Matka jatkuu Säämäjärven, Kutsiman ja Villavaaran taistelupaikkojen kautta Petroskoihin. Matkalla kevyt kenttälounas.

Saapuminen Petroskoihin, jossa kiertoajelua kaupungissa ajan sallimissa rajoissa. Majoittuminen ja illallinen uudessa hotelli Park Inn Petrozavodskissa.

SUNNUNTAI 2.8.2015

Aamiaisen jälkeen matkalaisilla on kolme retkivaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1: Koko päivän venematka Äänisen itärannalle tutustumaan kuuluisien kivi-kautisten kalliopiirosten (ei siis kalliomaalausten) alueeseen. Retken hinta-arvio selviää myöhemmin.

Vaihtoehto 2: Matka kantosii-pialuksella Kižin saarelle Unescon maailmanperintökohteeseen (retken hinta n. 75 €/hlö). Tutustuminen arkkitehtoniseen museoon ja ainutlaatuisiin puukirkkoihin paikallisen oppaan johdolla. Paluu Petroskoihin n.14.15.

Vaihtoehto 3: Petroskoihin jääville omatoimista tutustumista kaupunkiin ja sen nähtävyyksiin.

Vaihtoehtoon 2 tai 3 osallistuville on mahdollista lähteä iltpäiväretkelle Kivatsun putoukselle (pääsymaksu n. 6 €). Retken aikana tutustutaan myös Kontupohjan kaupunkiin.

Illallinen ja yöpyminen Park Inn Petrozavodsk-hotellissa.

Suomalaisjoukot valtasivat Petroskoin syys-lokakuun taitteessa 1941 ja nimesivät sen heti Äänislinnaksi. Valtausparaati pidettiin 12.10.1941.

MAANANTAI 3.8.2015

Ajo Petroskoista Äänisen rautatietä Voznesenjaan (Syväriniska) läpi kauniiden hirsitalojen reunustamien vepsäläiskylien. Matkalla tutustumme Äänisen rannikopuolustukseen, Punaiseen petäjikköön eli **Stalinin** uhrien teloituspaikkaan Derevjanojessa sekä Soutjärven vepsäläismuseoon.

Ylitämme Syvärin, ajamme Ostan, Baranin ja Homorovitšin kautta Shemenskiin, Syvärin kaupunkiin ja voimalaitokselle, josta taisteltiin jatkosodassa. Käymme myös Syvärin ortodoksisuostarissa.

Aunuksessa majoittuminen hotelli Olongaan.

TIISTAI 4.8.2015

Ajo Lotinapelto ohittaen kohti Karjalan Kannasta. Pysähtymisen Venäjän vanhimmassa pääkaupungissa Staraja Ladogassa (Vanha Laatokka), jossa lyhyt tutustuminen keskiaikaiseen linnahan. Näemme myös viikinkihautoja Olhava-joen varrella.

Matka jatkuu Pietari ohittaen ja edelleen siirrytään Valkeasaaren ja Mainilan kautta Viipuriin. Rajanylitys Vaalimaalla ja kahvitauko Rajahovissa. Saapuminen Helsinkiin myöhään illalla.

Suosittelavaa lukemista matkalaisille: Jukka Kulomaa: *Äänislinnan. Petroskoin suomalaismiehityksen vuodet 1941–1944.* Äänisen kalliopiiroksista ja Kižin puukirkoista löytyy tietoa mm. Wikipediasta.

Ajan salliessa tutustumme myös muihin kuin ohjelmassa mainittuihin kohteisiin.

Matkan arviohinta on korkeintaan 619 €/hlö kahden hengen huoneessa, mikäli osallistujia on vähintään 30. Mikäli osallistujia on vähintään 25, arviohinta on 659 €/hlö kahden hengen huoneessa. Yhden hengen huoneen lisämaksu on arviolta 70 €.

Hinta sisältää puolihoiton (aamiainen ja illallinen) ja eväskahvit, Venäjän viisumin hankinnan + rekisteröintimaksut hotelleissa. Hinta ei sisällä laskutuslisää 5 €/lasku, henkilökohtaista matkavakuutusta eikä alkoholi-juomia.

Matkan hinta on laskettu marraskuun 2014 hinnastojen ja valuuttakurssien mukaan. Mikäli ruplan kurssi pysyy alhaalla, hinnat voivat laskea ja ne tarkistetaan, kun Venäjän hotellit julkaisevat vuoden 2015 hinnastonsa.

LISÄTIEDOT JA ILMOITTAUTUMINEN LUKIJAMATKALLE OSOITTEELLA:

Vihdin Liikenne Oy, Albertinkatu 22-24 A 2, 00120 Helsinki, puh. (09) 444 774 tai sähköpostilla: krista.pihlaja@vihdinliikenne.fi

Puolimatassa

OSA 3

VERNE HARTIKAINEN JA JESSE AHONEN

Varusmiespalveluksemme on ohittanut jo puolimatkan rajapyykin. Sen myötä oli aika hyvästellä vanhat tottumukset ja oppia uusia.

Aikamme Vekaranjärven varuskunnassa lähenee loppuun, sillä muutaman viikon kuluttua yksikkömme muuttaa ajoneuvoineen Porin prikaatin Niinisalon yksikköön. Joulukuun puolivälissä tuli loppu vanhoille komentosuhteille meidän saattaessamme entiset varusmiesjohtajamme reservin tuiskuun ja pakkaaseen. ”Vanhojen” kasarmirakennuksen valtasimme me, 64 uutta alikersanttia.

Tie puolitiehen

Vielä joitakin kuukausia sitten alokkaina tunnetut palvelusoverimme ovat nyt jokainen saaneet rintaansa arvomerkin, jollaisen kantaja herätti meissä kunnioitusta ja pelkoa ensimmäisinä viikkoinamme Karjalan prikaatissa. Silloin emme tienneet, minkälainen taipale alikersantiksi oikein on, eikä kukaan ymmärtänyt, kuinka pitkältä ja vaivalloiselta matka alokkaasta alikersantiksi jälkeenpäin tuntuisi. Ylennykset tuntuivat konkreettisesti an-

saituilta, sillä useimmat meistä olivat saaneet viettää edeltävät viikot kranaatinheittimien kanssa lumisessa metsässä erinäisissä tulitoiminta- ja yhteistoimintaharjoituksissa. Koko kansainvälinen komppaniamme ei yleensä lähde kokonaisuudessaan harjoitukseen, vaan meistä valitaan tarvittava määrä heitinryhmiä. He, joihin valinta ei kohdistu, huokaisevat helpotuksesta ja viettävät useimmiten päivänsä kasarmialueella liikuntakoulutuksessa, siivoamassa paikkoja tai punkassa makoillen.

Ylennysten jälkeen oli vuorossa harvinaista herkkua: joululomat, jotka kestivät yli vuodenvaihteen loppiaiseen saakka. Palattuamme kasarmille maltoimme tuskin nukkua koko porukan kertoillessa tapahtumia lomilta. Heti seuraavana aamuna saimme todella nähdä puolen vuoden sotilaskoulutuksen meihin jättämät opit, kun pääsimme vertaamaan itseämme uusiin, 5.1. palvelukseen astuneen saapumiserän

1/15 alokkaisiin. Vaikka emme itse ole alokkaiden koulutuksessa mukana, on mukava nähdä vanhat tutut kasvot alipseerikurssin muilta linjoilta täyttämässä omien johtajiemme tyhjiksi jättämiä saappaita ryhmänjohtajina.

Viikot vaunuhallilla

Yksikkömme 18 vaunukurssilaista ovat puuhastelleet marraskuusta lähtien joka päivä panssarihallilla komppaniamme vaunujen parissa. Aluksi kurssilaiset suorittivat AMOS-kranaatinheitinpanssariajoneuvon tarvittavat ajajan sekä johtajan pätevyudet. Ajokoulutukseen kuului pimeäajoa valonvahvistimen avustuksella, maantieajoa, maastoajoa sekä taajamaajoa. Ylivoimaisesti kuumottavinta oli möyriä tehokkaalla ja maastoinaisuuksiltaan ylivoimaisella vaunulla vaikeissa maasto-oloissa. Tukaiassa paikoissa useimmiten ajajalta meni sisu kaulaan ennen vaunun suorituskyyyn loppumista.

Ajaminen on tosin vain pieni osa siitä kaikesta, mitä kurssilaiset vaunujen kanssa tekevät. Kalliit ja tekniset laitteet vaativat säännöllistä huoltoa: pesemistä, siivoamista, rasvaamista, tarkastamista ja täyttöä. Huoltopäivät ovat kuitenkin varsin mukavia, sillä silloin Radio Rockin sävelet siivittävät ”seppotalasmaihin” puukeutuneet vaunumiehet huoltokohteelta toiselle. AMOS-kurssin loppusuoralla oli aika valita ne henkilöt, jotka jatkaisivat AMOS-vaunun parissa ja harjoittelisivat tulitoimintaa sillä. Loput vaunumiehet lähtivät muuntokurssille, jossa he jo opittuja taitoja hyväksikäyttäen saivat nopeasti suoritettua ajopätevyudet Panssari-Sisun eri versioille.

Komppania vihdoin koossa

Olemme kaikki päässeet koulutuksissamme siihen vaiheeseen, että voimme toteuttaa harjoituksia kokonaisen AMOS-komppanian voimin.

Jokaisella on oma tehtävänsä tuliyksikössä, ja aiemmin hieman hämärän peitossa olleet tehtävät ovat konkretisoituneet jokaiselle kolmipäiväisen komppaniaharjoituksen tuoksinassa. Kranaatinheitin-komppaniamme muodostuu tuli-, komento- ja huoltojoukkueesta. Pian Reserviupseerikoulusta kotiutuvat palvelustoverimme alkavat toimia näiden joukkueiden johtajina.

Tulijoukkueeseen kuuluvat heitinryhmien eli AMOS-vaunujen lisäksi moottoripyörälähetit, joiden tehtävä on muun muassa tiedustella vaunuille sopivat asemat sekä opastaa vaunut niihin. Komentojoukkue koostuu tulasema- sekä tulitoimintaryhmästä. Tulasemaryhmän panssarintorjuntamiehet suojaavat tulasemiin siirtymisen ja ovat vastuussa komentopaikan lähipuolustuksesta. Tulitoimintaryhmä hoitaa komentopaikan perustamisen sekä toteuttaa kompanian viestiyhteydet. Huoltojoukkueessa hoidetaan luonnollisesti komppanian huolto. Ensihoitoryhmän lääkintämiehet pitävät huolen taistelijoiden terveydestä pahimman sattuessa muonitusryhmän valmistaessa aamusta iltaan aterioita energiatasojen ylläpitämiseksi. Huolto- ja kunnosapitoryhmä kantaa vastuun kaluston toimimisesta aina aggregaatista AMOS-vaunuun.

Sotilaskeittäjistä vaununjohtajiin jokaista tarvitaan. Tämä kliseeltä kuulostanut lause huomattiin todeksi ensimmäisessä komppaniaharjoituksessa. Aiemmin itsestäänselvyydeltä tuntunutta pakkilounasta arvosti enemmän, kun näki vanhojen tuttujen naamojen uurastavan sen eteen tuntitolkulla huoltojoukkueen ryhmityksessä. Yksikkömme pieni koko on mahdollistanut huikean yhteishengen – kukaan ei voi piiloutua muiden taakse, vaan jokaisen panosta tarvitaan, jotta pakka pysyisi kasassa. Uskomme, että sama meno jatkuu Niinisalon varuskunnassa! ■

Killan uudelle puheenjohtajalle, Ilkka Vahtokarille tykistön historia ja perinteet ovat tärkeitä.

Jääkärytykistön Kilta sai uuden puheenjohtajan

SIRKKA OJALA

Jääkärytykistön Kilttaa seitsemäntoista vuotta luotsanneen kapteeni evp Antero Rätön luovuttua puheenjohtajan tehtävästään oli aika valita killalle uusi johtohahmo.

Kerhoravintola Seiskan tiloissa 27. marraskuuta 2014 järjestetyssä syyskokouksessa killan puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti kapteeni evp **Ilkka Vahtokari**. Samassa kokouksessa Antero Rättö kutsuttiin killan kunniapuheenjohtajaksi. Museo Militarian Tykkihallissa 4. joulukuuta 2014 järjestetyn Barbara-juhlan yhteydessä Anterolle luovutettiin juhlaallisesti kunniapuheenjohtajan nuija ja kunniakirja.

Museo Militarian museomestari, reservin kapteeni Ilkka Vahtokari syntyi vuonna 1956 Haapajärvellä. Samana vuonna Suomen tasavallan presidentiksi valittiin ensimmäisen kerran **Urho Kaleva Kekkonen** ja ensimmäinen Suomen YK-komppania matkasi kohti Suezia, joten vuosi oli historiassa hyvin merkittävä.

Vahtokarin tykistöura alkoi varusmiespalveluksella Satakunnan Tykistörykmentissä vuosina 1977–1978. Niinisalosta Ilkka siirtyi kersanttina Jääkäripatteristoon Linnankasarmille vuonna 1978. Patteristossa hän palveli kouluttajana, yksikön vääpelinä, AUK:n kouluttajana ja linjanjohtajana sekä rykmentin esikunnassa komentoupseerina. Komentoupseerin tehtävästä Ilkka siirtyi reserviin vuonna 2006.

Tykistön historia ja perinteet ovat Ilkalle sydämen asia, ja Museo Militariassa vierailevia ryhmiä opastaessaan hän kertoo mielenkiintoisia tarinoita muun muassa tykistönkenraali **V. P. Nenosesta** sekä tykistön alkuhistoriasta. Aprillipäivänä Ilkka esiintyy perinteisesti kapteeni Mörs-

särinä vuosittain järjestettävässä Hämeenlinnan Linnanniemen museoiden Aprillia, aprillia -visailussa.

Puheenjohtajakokemusta Ilkalle on kertynyt Hämeenlinnan Varuskunnan Päälystöyhdistyksen puheenjohtajana vuosina 1998–1999. Lisäksi hän on ollut Hämeen EVP -yhdistyksen hallituksen jäsen vuodesta 2008 alkaen.

Ilkka asuu Hämeenlinnassa Kaurialan kaupunginosassa, idyllisessä vanhassa puutalossa. Perheeseen kuuluu aviopuoliso **Tiina** ja kaksi aikuista lasta. Vapaa-aikaa uusi puheenjohtaja viettää muun muassa mökkeillen ja kalastaen. Lomilla ja kesäviikonloppuisin auton nokka suunnataan usein kohti Poria ja siellä olevaa kesämökkiä. Myös urheilu on lähellä Ilkan sydäntä, mutta aktiivinen kuntoilu on vaihtunut penkkiurheilun puolelle. Ilkka on mukana Suomen neljänneksi suurimman salibandyseura Steelersin organisaatiossa. Hänet näkee usein myös Hämeenlinnan jäähallilla HPK:n kotipelejä seuraamassa.

Uusi puheenjohtaja pitää tärkeänä yhteistyön lisäämistä kenttätykistökiltojen välillä. Erityisesti pyritään löytämään uusia yhteistyömuotoja Jääkärytykistön Kilttaa lähimpänä olevien Riihimäen, Tampereen, Lahden ja Kankaanpään kiltojen kesken. Yhteiset retket, tutustumismatkat ja muut tykistölliset tapahtumat, kuten Barbara-juhlan järjestäminen, voisivat olla jatkossa kiltojen yhteisiä toimintamuotoja. ■

Heinuvaaran muistomerkki aidattiin

KAINUUN TYKISTÖ- JA HEITTIMISTÖKILTA RY

Kainuun Tykistö- ja Heittimistökiilta ry, Pohjois-Suomen Tykkimieskiilta ry ja Pohjois-Karjalan Tykistökiilta ry pystyttivät vuonna 2012 Rovajärven Heinuvaaraan muistomerkkin perinnejoukkojensa kunniaksi. Työ saatiin tuolloin siihen valmiusasteeseen, joka oli tavoitteenakin. Kuitenkin tuolloin sovittiin, että muistomerkki aidataan myöhemmin. Alkutilvella 2014 sen aika tuli, ja aitaaminen toteutettiin kiltalaisten talkootyönä. Lapiohommien ohessa kiltalaiset ehtivät tutustumaan alueelli-

sen tykistöharjoituksen joukkoihin ja seuraamaan ammuttaa tulipatterissa, jonka kalustona oli 130K54 uusimmalla johtamiskalustolla maustettuna. Tutustuimme myös sääaseman, jossa ammattitaitoiset säämiehet esittelivät luotaukskaluston m200.

Viikonloppuun mahtui myös saunomista ja vapaita illanviettoja, jossa vaihdettiin tämän päivän kuulumisia ja muisteltiin, minkälaisia harjoitukset olivat aiemmin Rovajärvellä. Tämän talkootyön päätteeksi päätimme jat-

kaa muistomerkkin ympäristön maisemointia lähitulevaisuudessa.

Liikkuessanne pohjoisessa käykääpä katsomassa muistomerkkiä Heinuvaarassa! ■

KIRJALLISUUTTA

Rukajärven suunnan paikannimet "suomeksi"

Venäläinen Itä-Karjalan topografinen kartasto 1:100 000 vuodelta 1935 14. Divisioonan toiminta-alueelta, "suomenmuunnettu versio".

Toimittanut Antti Haapalainen, julkaisija Rukajärven suunnan historyyhdistys ry 2014.

136 värisivua, koko 230x317 mm, ISBN 978-952-67950-2-7

sarakkeesta. Karttakirjasta löytyy 765 suomennettua paikannimeä, joista 200 kylää, 400 järveä, 80 jokea ja 85 muuta paikkaa.

Hakemistosta löytyy jokaiselle paikannimelle kartan numero, sijaintikoordinaatti, kirjan sivunumero, muut käytetyt nimet, muut huomiot ja alkuperäinen venäjänkielinen nimi sekä latalalaisin että kyrillisin kirjaimin.

Karttakirja on verraton apuväline 14. Divisioonan alueen sotahistorian lukemiseen ja tutkimiseen. Kirjojen, sotapäiväkirjojen ja partiokertomuksien tekstit ja maastokohdat avautuvat uudella tavalla, kun voit seurata niitä karttakirjan avulla.

<http://www.rukajarvensuunnanhistoryyhdistys.fi/historyyhdistys/rukajarven--suunnan-paikannimet-suomeksi/> ■

Hakuteoksen vuoden 1935 venäläisiä karttoja käytettiin rintamalla koko jatkosodan ajan. Kartat oli saatu sotasaaliina talvisodassa, ja niistä otettiin kopioita omiin käyttötarkoituksiin. Sotatoimet, peitepiirroksot, partio- ja taistelukertomukset sekä paikanmääritykset tehtiin näiden karttojen avulla. Karttakirja pitää sisällään karttalehdet 14. Divisioonan varsinaiselta toiminta-alueelta, hyökkäys- ja vetäytymisvaiheen Klyssinvaara – Pora-järvi – Paatene -suunnasta sekä partioin-

tialueesta Murmanskin radalle saakka, yhteensä 96 A4-karttasivua.

Kirjallisuudessa, sotapäiväkirjoissa ja niiden liitteissä käytettiin vaihtelevasti suomenkielisiä paikannimiä, jotka olivat vakiintuneita nimiä Itä-Karjalan 1930-luvun kartoista, sota-aikana suomennettuja tai suomalaisten itse antamia nimiä. Samasta paikasta oli useita nimen kirjoitusmuotoja, joista tämän kirjan karttalehdille on valittu oletettu eniten käytetty nimi ja muut nimet löytyvät hakemiston huom-

Kesällä 1941 perustettiin Ilmajoella kaksi joukko-osastoa: Aallon patteristo ja Viestipataljoona 5. Joukkojen kotiuttamisen 70-vuotismuistojuhlaa vietettiin Ilmajoella viime marraskuun lopussa. Tilaisuuden puheissa nousi perinnetiedon lisäksi vahvasti esiin maamme nykyinen turvallisuustila.

Kotiuttamisen 70-vuotismuistojuhlan sanoma: **Tahtotilan säilyttäminen turvaa itsenäisyytemme**

MATTI LATVALA

Eteläpohjalaisen perinteen mukaan juhlaa sävytti vankka kristillisisänmaallinen ohjelma. Se alkoi jumalanpalveluksella kirkossa ja seppeleenlaskulla sankarihaudoille. Nykyhetken tapahtumat lähialueellamme heijastuivat myös tilaisuuden puhujien sanomiin. Väkisinkin sotia edeltäneet tapahtumat rinnastuivat myös tämän päivän tilanteeseen maamme rajoilla.

Uusi aika, uudenlaiset toimintatavat

Pohjois-Suomen sotilasläänin komentaja kenraalimajuri **Jorma Ala-Sankila** valotti jatkosodan taustoja ja tapahtumia. Sekä Aallon patteristo että VP 5 taistelivat kunniaakkaasti etulinjoilla. ”Molemmat joukot oli koottu maaseudun reserviläisistä, jotka olivat nuoresta iästään

huolimatta tottuneet työnteokoon ja joilla perinteiset arvot olivat kunniaissa”, puhuja sanoi. Myös lotat saivat puheessa ansaitsemansa tunnustuksen.

Kotiuttamisen muistojuhlan aikana tilanne Ukrainassa herätti kansalaisten mielisä runsaasti huolestuneisuutta. Onhan maillamme sama yhteinen naapuri, joka myös pysyy siinä. ”Maailmalla on huomattu ja yllätetty, että geopolitiikka ja aseellisen voiman käyttö on palannut valtioiden väliseen toimintaan”, Ala-Sankila totesi. On yhtäläisyyksiä, mutta on toki erojakin. Suomi kuuluu Euroopan yhteisöön. Siteemme länteen ovat monin tavoin paljon vahvemmat kuin Ukrainalla. Suomi on myös sisäisesti eheä ja vahva valtio.

Ala-Sankila perusteli laajasti nykyistä puolustuksellista

turvallisuustilannettamme. ”Sotilaalliselta kannalta Suomen puolustusjärjestelmä on tällä hetkellä toimiva. Yleinen asevelvollisuus tarjoaa mahdollisuuden sijoittaa sodan ajan joukkoihin riittävästi laadukkaita sotilaita”, puhuja vakuutti. ”Yksinjääminen on kuitenkin suuri riski”, kenraali muistutti sotiemme antamien opetusten perusteella.

Käytyihin sotiin verrattuna ajat ovat myös taistelutantereilla muuttuneet, mistä kenraali mainitsi esimerkkejä. ”Puolustusvoimat parantavat ja kehittävät valmiuttaan toimia nk. kyperympäristössä ja informaatiotosodankäynnin alalla”, puhuja valotti. Valmiudet ovat vuonna 2015 ajan ja ennen kaikkea resurssiensa tasalla. Tarve on selvästi todennettu.

Meitä ei kovin helposti nujerreta propagandalla eikä tietoverkkohyökkäyksillä, kenraalimajuri Jorma Ala-Sankila kuvasi nykyajan sodankäyntiä. Pysymme ajan hermolla.

Kunpa saisimme elää rauhassa

Kotiuttamisen muistojuhlaan Ilmajoelle oli jaksanut tulla vielä myös puolentusinaa sota-veteraania. Yksi heistä oli majuri **Olli Vuorio**, joka toi tilaisuuteen veteraanipolven tervehdyksen. ”Selvisimme kunnialla Ihantalassa, Ilomantsissa, Viipurinlahdella ja monilla muilla kunnian kentillä. Pelko oli suuri valvontakomission päivinä, mutta siitäkin ahdistuksesta lopulta päästiin”, veteraani totesi.

Sekä Ala-Sankila että Vuorio vakuuttivat, että tappiot osoittautuivatkin historian kulussa lopulta koko Suomen voitoksi. Perinnetieto opetuksineen antaa uskolle vankan pohjan. Vankkumaton maanpuolustuksellinen tahtotila takaa maamme itsenäisyyden jatkossakin. ”Kunpa saisimme elää rauhassa”, sodan kokenut veteraani sanoi toivomuksestaan.

Aallon patteriston perinnetoimikunnan hallituksen jäsen **Matti Hirvelä** korosti päätös-sanoissaan perinnetiedon siirtämistä nykynuorisolle tärkeänä. ”Veteraaniperinne on vaalimisen arvoinen asia”, puhuja totesi. Sen takia tämäkin tilaisuus järjestettiin yhdessä muiden sidosryhmien kanssa. ■

Kotiuttamisen muistojuhlan yleisöä ja puhujia. Edessä sotaveteraani, majuri Olli Vuorio ja kenraalimajuri Jorma Ala-Sankila.

Museo Militarian alkuvuoden kuulumisia

TEKSTI: SIRKKA OJALA JA SAMUEL FABRIN
KUVAT: SIRKKA OJALA

Museo Militariassa uusi mu-seovuosi on lähtenyt vauhdilla liikkeelle. Parhailaan museolla rakennetaan uutta vaihtuvaa näyttelyä Jääkärit ja Sibelius. Museon kevätkauden yleisö-luentosarja käynnistyi jo tam-mikuussa, ja tiedossa on taas kuukausittain mielenkiintoisia luentoja.

Vaihtuva näyttely Jääkärit ja Sibelius

Helmikuun 25. päivä tulee ku-luneeksi 100 vuotta siitä, kun ensimmäiset viisikymmentä-viisi suomalaista saapuivat Saksan Holsteinissa sijaitse-valle Lockstedtin leirialueel-le saamaan sotilaskoulutusta. Ensimmäisen kurssin rivivah-vuus oli suurimmillaan noin 150 miestä. Miehistä suurin osa oli saanut Suomessa yliop-pilaskoulutuksen. Koulutus-ajaksi oli ensin arvioitu neljä viikkoa, mutta sitä jatkettiin useampaan otteeseen. Koulut-us oli tehokasta ja tarkoituk-senmukaista ja vastasi suunnil-leen silloista saksalaista reser-viupseerikoulutusta. Keväällä 1916 heistä ja myöhemmin Suomesta lähteneistä jääkä-reistä muodostettiin Kunin-kaallinen Preussin Jääkäripa-

Museomestari Ilkka Vahokari ja vahtimestari Kai Venho tukivat perus-näyttelyn vitriinissä olevien pallogranaattien omistussuhteita Memo-ron-luettelointiohjelmää varten.

taljoona 27. Sotilaskoulutuk-sen saamisen lisäksi suomalai-set jääkärit osallistuivat ensim-mäisen maailmansodan taiste-luihin Saksan itärintamalla.

Eräs jääkäreistä oli **Heikki Nurmio** (1887–1947), jon-ka Saksassa laatimiin sanoi-hin jääkäri liikkeen ystävä **Je-**

an Sibelius sävelsi Suomessa syksyllä 1917 meille kaikille tutun Jääkärimarssin. Marssi esitettiin ensimmäisen kerran Liepājassa 28. marraskuuta 1917 pataljoonan miehistölle tarkoitettuna illanvietossa.

Museo Militarian vaihtu- vassa näyttelyssä esitellään ku-

vin, tekstein ja esinein Heik-ki Nurmion ja muiden suo-malaisten jääkäreiden vaiheita Saksassa. Lisäksi esitellään Jää-kärimarssin syntyvaiheita niin Saksassa kuin Suomessakin se-kä marssin merkitystä jääkä-riliikkeelle. Näyttely avautuu yleisölle 26. helmikuuta ja se on esillä vuoden 2015 lop-puun asti.

Kunniamerkkinäyttely

Itsenäisyyspäivänä museolla avautui myös toinen kiinnos-tava näyttely: Talvi-, jatko- ja Lapin sotien kunniamerkit. Näyttely on sijoitettu ulko-näyttelyalueella sijaitsevaan vaihtuvien näyttelyjen raken-nukseen. Näyttelyssä on esillä suomalaisten ritarikuntien (Vapaudenristin, Suomen Val-koisen Ruusun ja Suomen Lei-jonan ritarikunnat) kunnia-merkkejä, viime sotien muis-tomitaleja ja -ristejä sekä mui-ta sota-aikaan liittyviä kunnia-merkkejä. Näyttelyssä olevat noin 100 kunniamerkkiä on koottu museon omista koko-elmista.

Talvisodan alkamisesta tu-li kuluneeksi 30.11.2014 75 vuotta. Näyttelyrakennuksessa on kunniamerkkinäyttelyn li-säksi myös mahdollista katsoa SA-kuvista koostettu talvisota-aiheinen kuvaesitys. ■

VASEMMALLA: Museoyhdistyk-sen hallituksen järjestäytymisko-kous pidettiin Museo Militariassa 20. tammikuuta. Museoyhdis-tyksen puheenjohtajana jatkaa eversti Esko Hasila ja sihteerinä everstilutnantti Kari Halonen. Tykkimiehet ry:n edustajia ovat myös Pekka Ahonen ja Kari Vilamo.

OIKEALLA: Museon aselaji-tontut Jaakko, Vilho ja Seppo tutkivat Kunniamerkkinäyttelyssä esillä olevaa Vapaudenristin suurristiä miekkojen kera.

MUSEO MILITARIA

KEVÄTKAUDEN YLEISÖLUENTOJA

19.3.2015 klo 18.00
kapteeni Pasi Pirttikoski
luennoi laskuvarjotoiminnasta
sotien aikana.

16.4.2015 klo 18.00
komentaja evp. Ove Enqvist
luennoi rannikkotyökistön ja puolus-
tuksen historiasta.
Luennot järjestetään museon
Tykkihallissa ja niille on vapaa
pääsy, Tervetuloa!

TALKOOPÄIVÄ

Tykistö-, pioneeri- ja viestikiltojen
yhteinen talkoopäivä järjestetään
museolla lauantaina 23. toukokuu-
ta 2015. Tervetuloa mukaan!

MUSEO MILITARIA

Puh. (03) 682 4600,
asiakaspalvelu@museomilitaria.fi,
www.museomilitaria.fi

Avoinna kevätkaudella:
ti-su klo 11.00-17.00.

Pääsymaksut:
aikuiset 8,00 €,
lapset (7-17v) 4,00 €,
ryhmät (väh. 15 hlö) 6,00 €/hlö.

Opastusmaksu 40 € ryhmä
(varattava etukäteen,
ryhmän koko max. 50 hlö).

Kenttätykistö Lahden seudulla

Lahdessa ja sen lähialueella tykistön perinteet ulottuvat 1920-luvulle asti. Vuonna 1927 Lahden Suojeluskunta sai puolustusvoimilta käyttöönsä neljä 76 K 02 -tykkiä, joista kaksi siirrettiin Nastolan suojeluskunnan käyttöön.

Lahden tykistösuojeluskunta harjoitte-
li ja järjesti 1930-luvulla ampumahar-
joituksia yhdestä kolmeen kertaa vuo-
dessa kaupungin alueella. Tuliasemat
sijaitsivat Pikku-Vesijärven, Jalkaranan
peltojen ja Kilpiäisten-Kukkilan alu-
eilla. Tulen tähyttäminen ja johtami-
nen suoritettiin Rauta- ja Korpikanka-
reen alueilta. Maalialueena yleensä oli
Vesijärven läheisyydessä sijaitseva Lankiluoto.

Ammunnat olivat onnistuneita ja
tykkimiehet harjaantuivat tehtäviinsä.
Oli luonnollista, että kriisin sattuessa
tulitettiin Lahden ja sen lähialueella pe-
rustamaan tykistöjoukko-osastoja.

Näin tapahtuikin, kun YH alkoi.
Tällöin kapteeni (myöhemmin evers-
tiluutnantti) **Eino Tirronen** perusti
Länsiharjun koululla patteristo III/
KTR 11 Lahden ja Nastolan alueen
tykkimiehistä. Kalustona olivat 76 K
02 -tykit. Talvisodan patteristo tais-
teli Karjalan kannaksella Punnusjär-
vi-Salmenkaija-Vuosalmi-suunnas-
sa. Sodan päätyttyä kotiuttaminen
tapahtui perustamispaikassa Länsi-
harjun koululla. Jatkosodan alkaessa
kapteeni Eino Tirronen oli jälleen pe-
rustamassa samalla koululla III/KTR
9:ää. Nyt koko henkilöstö oli Lahden
kaupungin alueelta. Kalustona patte-
ristolla oli aluksi 76 K 02 -tykit, jot-
ka sodan kestäessä vaihdettiin 122 H
10-30 -tykkeihin. Kun niistä joudut-
tiin luopumaan, saatiin tilalle saksai-
laiset 105 H 33 -tykit. Nämä haupit-
sit olivat kotiuttamisparaatissa Lah-
den Aleksanterinkadulla. Kotiuttami-
nen tapahtui jo tutuksi tulleella kou-
lulla.

Nastolassa jatkosodan alkaessa ma-
juri **Antti Mäkiprosi** perusti Rask. Ps-
to 25:n, jonka miehistö oli Nastolan
alueelta, mutta suuri osa päällystöstä
oli Lahdesta. Kalustona patteristolla oli
122 H 10-40 -tykit, jotka sodan kestä-
essä vaihdettiin 155 H 17 -kalustoksi.

Kaikki Lahden seudulla perustetut
patteristot suorittivat vaikean tehtävän-
sä kunnialla ja arvon ansaitsevasti.

Edellä mainitun arvokkaan työn
kunnioittamiseksi on Lahden Seudun
Tykistökilta pystyttänyt ”Tykkimuis-
tomerkki”. Muistomerkki on 76 K 02
-tykki eli 76 mm kanuuna vuodelta
1902, ja se on tehty Putilovin tehtaal-
la Pietarissa vuosina 1916–1917: putki
n:ro 6776 on valmistettu vuonna 1916
ja lavetti n:ro 4896 vuonna 1917. Putki
on uusittu valtion tykkitehtaalla vuo-
na 1939 sekä jatkosodan alkaessa vuo-
na 1941.

Tykki painaa 1200 kg, josta putken
osuus 24 puutaa eli 383,12 kg. Luk-
ko painaa 22,31 naulaa eli 19,13 kg.
Lavetti on korjattu Asevarikko 1:ssä.
Edellä esitetyt tiedot löytyvät tykistä.
Tykin kantakirjassa on laukausmäärät
sekä niiden patteristojen nimet, joissa
tykki on ollut käytössä.

Perinnetykkimme on sijoitettuna
Sotilaslääkietieteen- ja Sotilasmusiik-
kimuseoiden piha-alueelle Lahdessa
osoitteessa Helsingintie 199.

Aimo Koskentola

*kunniapuheenjohtaja, Lahden Seudun Tykis-
tökilta, sotakamreeri*

Lähde: Lahden Seudun Tykistökillan arkistot.

Raketinheittimet ja raketit

Thaimaan armeija kehittää thaimaa-
laisilla yrityksillä 122 mm raketinheitintä
kohti tuotantovalmiutta. Heittimen tyyppi-
nimenä on DTi-2. Sopimus kehitystyöstä
kirjoitettiin 9.12. ja se sisältää heittimen
jatkokehityksen kolmivaiheisena. Tavoit-
teena on kasvattaa kantamaa 40 km:iin.
Testiämmunta toteutettiin onnistuneesti

marraskuussa, ja ensimmäinen valmis
kokonaisuus pitäisi toimittaa vuoden 2015
lopussa. (janes.com 09 December 2014)

Yhdysvaltain armeija suunnittelee tar-
jouspyynnön lähettämistä uusista GMLRS-
raketin moottoreista. Kyseiset moottorit
täyttävät insensitiive munition (IM) -vaati-
mukset. Tuotekehitys veisi aikaa noin kaksi
vuotta. (International Defence Review De-
cember 2014). Kommentti: IM-vaatimukset
täyttävät kohteet eivät räjähdä saadessaan
esimerkiksi luodin osuman kesken lennon
vaan enintään palavat.

Lasse Laaksonen
ERIPURAA JA ARVOVALTAA
Docendo 2014

Mannerheimin ja kenraalien henkilösuhteet ja johtaminen. Mittava teos käsittelee talvi- ja jatkosodan historian kannalta keskeisiä aiheita. Siinä eritellen syvällisesti ristiriitoja, joita ilmeni sotilasylijohdon henkilösuhteissa ja otetaan perustellen kantaa aiempaan tutkimukseen. Kuinka ylipäällikkö Mannerheimin vahva johtamistapa ja hänen suhteensa kenraaleihin vaikuttivat talvi- ja jatkosodan kulkuun? Mitkä olivat marsalkan perusteet kenraalien nimityksille, siirroille, ylentämisille ja erottamisille? Miten kenraalien keskinäiset ristiriidat vaikuttivat tapahtumiin rintamalla? Kirjaa voi lämpimästi suositella kaikille sotiemme historiasta kiinnostuneille.

Ari Uino
SOTIEMME VETERAANIT – RINTAMALTA RAKENTAMAAN
SKS 2014

Sotiemme veteraanit kertovat, miten Suomi taisteli itsenäisyydestä ja elämästään juoksuhaudoissa ja korsujen kätköissä, yhtenä rintamana ja yhdessä tuumin. Se kuvaa sodan väsyttämien ihmisten arkista kamppailua jälle rakentamisen Suomessa, kun elintaso saatiin nousuun ja veteraanit järjestäytyivät omiksi liitoikseen turvaamaan etujaan.

Henrik Tala
TALVISODAN RANSKALAISET RATKAISIJAT
Minerva Kustannus Oy 2014

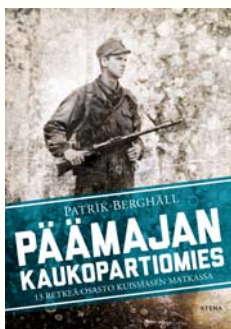

Ranskan apu Suomelle 1939–1940. Suomi ei taistellut talvisodassa yksin, vaikka niin toistuvasti väitetään. Tosi-asiaa Suomen selviytymisen ratkaisi ulkomailla, erityisesti Ranskasta ja Britanniasta saatu poliittinen tuki. Henrik Tala osoittaa vastaansanomattomasti käsityksen Suomen yksinäisestä taistelusta myytiksi.

Polina Zerebtsova
SODAN SIRPALEET, TYTÖN PÄIVÄKIRJA TSETSENIASTA
Into Kustannus Oy 2014

Kun Polina Zereptsova oli 14-vuotias, toinen Tsetsenian sota alkoi. Sota oli jo kolmas tytön elämässä. Hän haavoittui pommituksessa ja joutui jäämään Grosnyiin äitinsä kanssa, kun muut lähtivät. Oli vuosi 1999.

Patrik Berghäll
PÄÄMAJAN KAUKOPARTIOMIES
Atena Kustannus Oy 2014

13 retkeä Osasto Kuismasen matkassa. Päämajan kaukopartiot ovat olennainen osa Suomen sotahistoriaa. Useimmat kaukopartiomiehet ovat jo kuolleet, mutta heidän kokemuksensa kiehtovat edelleen. **Karl-Johan Norrgård** (s. 1922) kuului legendaariseen Osakuun, Osasto Kuismaseen. Kaukopartioiretkiä vihollisen linjojen taakse kertyi kolmesta, mukaan lukien suuri tuhoamiretki neuvostoliittolaisten huoltokeskukseen Petrovski Jamiin vuonna 1942. Norrgård oli mukana myös Matti-partiossa, jotka jättäytyivät rintaman taakse Aunuksen ankarien taistelujen aikana vuonna 1944.

Esa Seppänen
VENÄJÄ TIENHAARASSA
Art House 2014

Venäjä tienhaarassa tuo näyttämölle suurvaltapolitiikan sijaan tavalliset venäläiset ja heidän arkinsa. Se osoittaa, miten henkiset arvot jäävät yhä useammin aineellisten jalkoihin, kuinka laajalle levinnyt korruptio vaikuttaa elämään ja kuinka yhteiskuntaluokkien väliset syvenevät kiulut kasvattavat tyytymättömyyttä, joka alkaa suurkaupungeissa purkautua mielenosoituksina.

Anna-Leena Härkönen
KAIKKI OIKEIN
Otava 2014

Anna-Leena Härkönen (s. 1965) häikäisevän kirjailijan ura alkoi 30 vuotta sitten, kun Häräntappoose sai J.H. Erkon palkinnon vuoden 1984 parhaana esikoisteoksena. Riemastuttava romaani pariskunnasta, joka voittaa loton jättipotin ja joutuu rahapsykoosiin. Tuovatko miljoonat onnen? Kaikki oikein osuu suomalaisuuden ytimeen: kaikki haluavat voittaa lotossa, mutta kukaan ei halua olla lottovoittaja.

Olli Jalonen
MIEHIÄ JA IHMISIÄ
Otava 2014

Valloittava romaani kesästä, jona nuori mies hankkii ensimmäiset kokemuksensa työelämästä, naisista ja alkoholista. Kyseessä on poikuuden ylistys ja menetyks. Uuden kesän alkaminen tuo esiin työsuhteita, vieraita mutta varattuja ja kiihkeitä naisia, jotka vievät mennessään rehvakkaasti poikuuden. Herää kysymys, kummatko ovat kirjan tärkeimpiä henkilöitä, miehet vai ihmiset? ■

KULTAKESKUS OY

SOTAHISTORIALLISTIA MATKOJA 2015

14.-18.4. Jääkärien Jäljillä 100 v. matka. <i>Sampo Ahto</i>	495 €
20.-25.4. Normandian maihinnousu. <i>Sampo Ahto</i>	1254 €
2.-3.5. Viipuri 1918. <i>Eeva Tammi</i>	337 €
8.-9.5. Viipuri ja Viipurinlahti kesällä 1944. <i>Asko Kilpinen</i>	330 €
19.-20.5. Naissaari ja Paldiski. <i>Pentti Lehtimäki</i>	295 €
23.-25.5. Itä-Viro, Narva ja Sinimäet. <i>Göran Lindgren</i>	398 €
27.-31.5. Äänisen ja Laatokan ympäri. <i>Juhani Vakkuri</i>	621 €
13.-14.6. Viipurin katastrofista torjuntavoittoon. <i>Lindgren</i>	325 €
6.-11.8. Kulttuuria ja sotahistoriaa Vienan Karjalassa. <i>Tammi</i>	782 €
18.-23.8. Pietarin alueen taistelupaikat. <i>Sampo Ahto</i>	767 €

Varaukset ja tiedustelut: **Vihdin Liikenne Oy VL-Matkat**
09 444774, myynti@vihdinliikenne.fi www.vihdinliikenne.fi

VIHDIN LIIKENNE OY VL-Matkat VL-Tours

RAVINTOLA SEISKA

Avoinna ark. 8-15, muulloin tilauksesta

Lounas noutopöydästä arkisin klo 10.30-13.30

Kokoukset ja koulutuspäivät sujuvasti:

- useita kokousskabinetteja
- peruskokoustekniikka
- tilava saunaosasto ja ruokailutila soveltuu myös kokoukikäyttöön

Perhejuhlat helposti, kysy tarjous.

Tarjoamme kaikille aselajikilloille mahdollisuuden retkiensä yhteydessä edulliseen ruokailuun.

A-oikeudet. Ota yhteyttä.

RAVINTOLA SEISKA

Suomen kasarmi rak 7
13130 Hämeenlinna

Puh: (03) 67 43 433 tai 040 451 5229

www.kerhoravintolaseiska.fi

S-posti: ravintola@kerhoravintolaseiska.fi

Merkkipäiviä

Muun muassa seuraavat tykki- ja heitinmiehet sekä kiltaveljet ja kiltasisaret eri puolilta maata viettävät merkkipäiviään huhtikesäkuussa 2015.

2.4.	Rämä Ilpo	Kouvola	60 v
4.4.	Honko Erkki	Honkajoki	95 v
4.4.	Forss Eero	Joensuu	50 v
5.4.	Löytökorpi Pekka	Kankaanpää	75 v
8.4.	Aro Ilpo	Seinäjoki	60 v
8.4.	Palsi Paaso	Helsinki	80 v
11.4.	Kauppinen Markku	Harjavalta	60 v
12.4.	Kuusinen Taisto	Vammala	75 v
12.4.	Kärki Rauno	Hyvinkää	85 v
13.4.	Uotinen Raimo	Mikkeli	60 v
15.4.	Poppius Timo	Helsinki	65 v
18.4.	Karinen Jussi	Orimattila	60 v
18.4.	Kuikka Sami	Vantaa	50 v
19.4.	Siivola Eero	Turenki	90 v
20.4.	Vehkalahti Matti	Vammala	75 v
26.4.	Jarkko Pentti	Vammala	60 v
26.4.	Lehtinen Reijo	Valkeakoski	75 v
27.4.	Kivimäki Paavo	Luumäki	60 v
29.4.	Ylinen Kalle	Vammala	65 v
30.4.	Mantere Kauko	Hämeenlinna	85 v
30.4.	Salmela Veikko	Mikkeli	85 v
1.5.	Hiltunen Jorma	Majavesi	60 v
2.5.	Hamonen Matti	Mikkeli	85 v
3.5.	Lokka Heikki	Otava	80 v
6.5.	Mannila Vilho	Jämijärvi	60 v
11.5.	Hietikko Olavi	Kankaanpää	91 v
11.5.	Simola Jukka	Lahti	95 v
14.5.	Baibulat Esad	Tampere	90 v
19.5.	Laine Martti	Mikkeli	60 v
19.5.	Wathen Reijo	Parola	50 v
20.5.	Kalsta Vesa	Savonlinna	70 v
21.5.	Palo Kaarlo	Kajaani	60 v
24.5.	Tommila Juhani	Sukeva	60 v
25.5.	Seppälä Risto	Lappeenranta	90 v
31.5.	Löytämäki Matti	Kilvakkala	70 v
7.6.	Hörkkö Mikko	Tampere	50 v
12.6.	Vuorikoski Paavo	Pellosniemi	70 v
15.6.	Hellman Tapio	Pori	50 v
17.6.	Sinkkonen Risto	Helsinki	75 v
18.6.	Kainulainen Juhani	Vantaa	75 v
19.6.	Järvenpää Erkki	Sastamala	85 v
24.6.	Saarinen Juhani	Riihimäki	75 v
25.6.	Pääkkönen Asko	Ylä-Vieksi	60 v
25.6.	Rantala Olavi	Pori	80 v
26.6.	Kariniemi Jorma	Lappeenranta	90 v
30.6.	Pettinen Kari	Lappeenranta	70 v

Tulikomentoja onnittelee merkkipäiviään viettäviä

Mikäli et halua, että merkkipäiväsi julkaistaan Tulikomennoissa, ilmoita asiasta ennen seuraavaa aineistopäivää 20.5.2015 oman kiltasi sihteerille, jolta tiedot merkkipäiväluetteloon tulevat. Mikäli taas merkkipäiväsi puuttuu luettelosta, se voi johtua siitä, että tieto tai syntymäaikasi puuttuu kiltasi jäsenrekisteristä.

Suomen ensimmäiset tykit

VELI KAURANEN

Täsmällistä vuosilukua ensimmäisen tuliaseen maahantulosta Suomeen ei ole olemassa. Tieto uusista aseista levisi maahamme kuitenkin jo 1300-luvun lopulla, jolloin Tukholmaan Albrekt Mecklenburgilaisen jäljiltä vuonna 1395 jäi ”ene grote stenbusse” eli suuri kivipyssy. Aseen mukana oli tiettävästi jäänyt sen käyttöön perehtyneitä ammattimiehiä. Tuliaseet yleistyivät Ruotsissa 1400-luvulla jopa siinä määrin, että Tukholmassa valmistettiin omia tuliaseita jo 1430-luvulla.

Tieto ruutiaseista oli tullut Suomeen samoihin aikoihin. Raaseporin linnanisännän **Otto Pogewischin** tiedetään pyytäneen vuonna 1434 Tallinnasta joksikin aikaa lainaan kaksi tai kolme kammioipyssyä, jotka hän lupasi palauttaa tai niiden tuhoutuessa korvata niiden arvon omistajalle. Samalla Pogewisch pyysi Tallinnan kaupunginneuvostoa lähettämään tykkien mukana myös tykkimestarin – ”de mit bussen scheten kan” – luvaten maksaa miehelle hyvän palkan sekä antaa hänen palata takaisin, mikä ei noina levottomina aikoina ollut niin itsestään selvää.

Raaseporiin tulikin kammiotykki mestareineen. Ase ilmeisesti jäi linnan, mutta mestari palasi kotiinsa noin puolentoista kuukauden kuluttua. Tallinnalainen ehti opettaa ampuma- ja kenties muitakin aseisiin liittyviä taitoja linnanväelle. Raaseporissa ryhdyttiin nimittään mestarin käynnin jälkeen valmistamaan rajoitetussa määrin ruutia. Linnan uusi päällikkö **Kaarle Tordin-**

poika Bonde tilasi vuonna 1439 Tallinnasta muun muassa salpietaria. Mahdollisesti Raaseporissa kyettiin takomaan lainaksi saadun ja linnan jääneen tykin mukaisia aseitakin. Suomeen tulleet ensimmäiset tykit sijoitettiin linnojen valliaseiksi, ja näin syntynyt linnoitustykistö edustikin pitkän aikaa raskasta tuliaseistusta.

Tykit linnojen ja linnoitusten aseina

Viipurin linna oli tykistöltään alun alkaen merkittävin maamme sotilaallisista varustuksista. Tätä korostaa myös se, että itse Viipurin kaupunki oli tuolloin ainoa asutuskeskus, jota ympäröi yhtenäinen suojamuuri. Linna sai jo varhain tuliaseistusta ja sen käyttöön koulutettua henkilöstöä. **Kustaa Vaasan** kuoleman jälkeen tehdysä inventaariossa linnasta löytyi kaikkiaan 303 tuliasetta, joista 34 oli pronssivalanteita.

Varsinaisen linnan tykistön lisäksi myös Viipurin kaupungilla oli hallussaan tykkeitä. Vuonna 1572 laskettiin kaupungilla olleen vielä 85 asetta

eli saman verran kuin vuonna 1537. Kaupungilla oli myös tykistömestarinsa, joka johti linnan ulkopuolista tykistöä.

Hämeen linnassa oli vuonna 1544 linnan miehistöluettelossa **Jören**-ampuja (bysseskytt), joka palveli vielä neljä vuotta myöhemmin samassa tehtävässä. Tykistökälistön inventaario vuonna 1560 osoitti linnassa olleen peräti 72 tykkiä, joista 4 oli valettu pronssista. Linnassa oli vuonna 1564 peräti 23 tykkimestä.

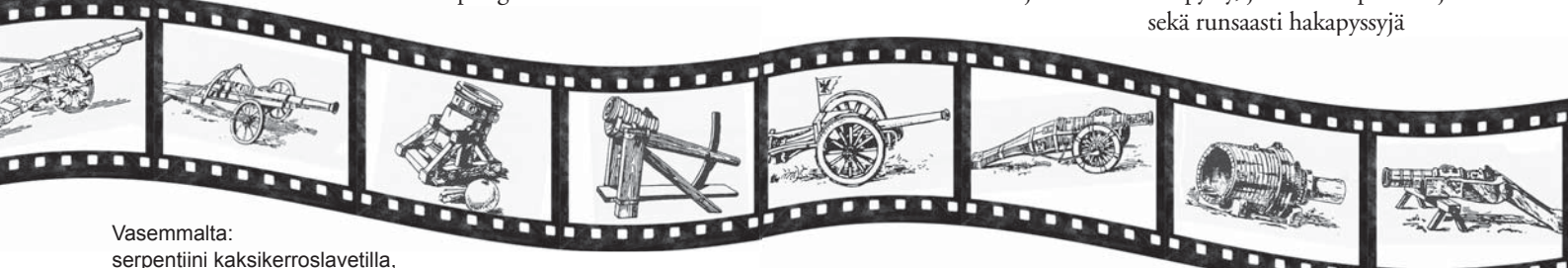
Olavinlinnassa oli vuoden 1499 inventaarion mukaan asehuoneessa yksi serpentiini ja yhdeksän kivitykkiä, tynnyri ruutia, puoli tynnyriä pyöreitä valettuja lyijykuulia, ruutimylly sekä luotivalimia.

Raaseporin linnassa oli vuonna 1540 valurautainen kammiotykki, mahdollisesti edellisellä vuosisadalla Tallinnasta lainattu, puolivalmis taottu tykki, taottu rautafalkoni, neljä kaksoishakaa sekä ruutimylly. Viisi vuotta myöhemmin Raaseporissa valmistettiin seitsemän puolislängaa sekä yksitoista kammiota. Kirjoissa oli

myös vanha ¼ kammioslanga sekä kolme falkonia.

Oulun linna Oulujoen suussa oli tyypillinen varikko-linna ja tukikohta. Jo ennen vuotta 1590 Oulun linnassa olivat ensimmäiset tuliaseet. Ne olivat todennäköisesti jalkaväen aseistukseen laskettavia ruutiaseita. Myöhemmin linnan saatiin 15 kenttä- ja 85 pientä linnoitustykkiä.

Turun linnassa pidettiin myös varusluetteloa. Vuonna 1525 kirjattiin muun muassa pronssisia slangoja ja serpentiinejä, falkonetteja sekä nik- ja tallehakoja. Tuliaseistus vaihteli linnan kulloisenkin arvon mukaan. ”Suomen avaimeksi” kutsutussa varustuksessa oli vuosina 1541 ja 1543 jälleen inventointi. Vuonna 1541 löytyi valleilta ja varastoista 49 tykkiä ja 37 serpentiiniä sekä 21 kaksoishakaa. Vuonna 1543 kirjattiin linnan puolislänga ja kolme kaksoishakaa, jotka kaikki olivat pronssisia. Lisäksi oli varusväen tukena puolislänga, slanga kolmine kammioineen, kaksi falkonettia ja 21 falkonia, iso kivipyssy, joitakin serpentiinejä sekä runsaasti hakapyssyjä

Vasemmalta: serpentiini kaksikerroslavetilla, serpentiini burgundilaislavetilla, pronssinen mörssäri, kivipyssy korotussarvineen, falkonetti raskaalla lavetilla, kartauni raskaalla lavetilla, vannehtimalla valmistettu bombardi ja kartauni penkkilavetilla.

Kellariholveissa oli myös tarvittavia ampumatarvikkeita, ruutia ja ammuksia. Oman puolustustarpeensa lisäksi linna hoiti myös varikon tehtäviä. Tukholmaan vietiin vuonna 1554 38 tykkiä ja Kivennavalle 26 putkea. Tätä aseiden kuljetusta harrastettiin muulloinkin yleisen tilanteen vaihtelujen mukaan. Viimeinen inventointi 1500-luvulla oli vuonna 1589, jolloin Turun linnassa oli 80 putkea ja 33 hakapysyää.

Kastelholman linnaan tuotiin tykistöä vasta 1500-luvun puolivälissä. Vuonna 1544 linnassa oli eräiden tietojen mukaan falkonetti pyörälavetilla, neljänestykki, serpentiinejä ja kivipysy sekä joitakin hakapysyjä. Neljä vuotta myöhemmin aseiden määrä oli lisääntynyt huomattavasti. Kastelholmassa oli nyt kuusi kevyttä pronssitykkiä sekä 58 erilaista rautaista tuliasetta, joista kookkain oli puoluslanga. Vuodesta 1568 aina vuoteen 1572 linnan tykkien määrä näytti pysyneen 22:na. Tykistönsä puolesta Kastelholma oli kevyesti varustettu.

Kivennavan skanssissa Karjalan kannaksella oli myös tykistöä. Skanssissa oli vuonna 1540 vallitus, jonne tuotiin vuonna 1543 Kastelholmasta viisi kivipysyää, kuusi serpentiiniä sekä joukko käsituliaseita kuten hakapysyjä. Vuosikymmenen lopulla Kivennavalla oli jo falkonetti ja serpentiini sekä kaksois- ja tavallisia hakapysyjä ja kaksi kivipysyää. Sodan syttyessä vuonna 1554 Venäjän kanssa Kivennavalla oli kaksi kaksoisfalkonettia, yksi falkonetti ja viisi serpentiiniä sekä kuusi nikhakaa ja 25 muuta hakapysyää. Tästä aseistuksesta nähtävästi irrotettiin ne tykit, joita sitten menestyksellisesti käytettiin Joutselän taistelussa 11.3.1555.

Lopuksi

Tiedot Suomen linnojen varhaistykistöstä ovat verraten niukat ja hajanaiset. Tuliaseiden varusteluettelot laadittiin kussakin linnassa hieman eri

aikoina. Tästä johtuen linnojen tykistöllisen merkityksen arviointi on vaikeata. Ensimmäinen yhtenäinen, kaikki maamme linnat ja linnoitukset käsittävä luettelo kirjoitettiin muistiin vuonna 1561, jolloin Kustaa Vaasan aika päättyi. Kuninkas **Eerik XIV:n** jälkeen laadittiin seuraava koko valtakuntaa koskeva yhteenveto, jossa oli myös maamme silloiset tykistölinnat.

Viipurin linna oli kiistatta tärkein maamme linnoista. Tykistöaseistus oli määrällisesti ja laadullisesti parempi kuin missään muussa Suomen linnassa. Helsingin kuninkaankartano ja Kastelholma olivat heikosti varustettuja ja Raasepori oli täysin menettänyt merkityksensä; viimeinen tieto tästä linnasta oli vuodelta 1553. Tulipalo hävitti sittemmin linnan perusteellisesti.

Suomen linnojen tykistö oli aseteknillisesti arvioiden monilajista ja pääosin aivan selvästi vanhentunutta keskieuropalaisiin sekä emämaan aseisiin verrattuna. Tykkityypit, jotka olivat jo 1500-luvun alussa muualla sulatettu uusiksi aseiksi, olivat vielä 1600-luvun alussa uskollisesti maamme linnojen ja linnoitusten valleilla. Emämaa Ruotsi lähetti Suomeen mielellään vanhoja tuliaseitaan uusien tykkien jäädessä valtakunnan läntisiin ja Baltian linnoituksiin. Suurvallaksi pyrkivä maa tarvitsi runsaasti tykkeitä, joista oli ainainen puute. Vähempiarvoiseksi katsotut toimintasuunnat saivat luvan tyytyä vanhempaan kalustoon.

Myös yksityisillä oli 1500-luvulla omia tykkeitään. Kustaa Vaasan tiedetään pyytäneen vuonna 1554 **Eerik Flemingin** leskeä **Heblaa** toimittamaan kasvaneen venäläisuhan vuoksi kartanossaan olevan ja omistamansa tykin Kivennavan linnoitukseen. Eikä Hebla ollut ainoa raskaan yksityinen tuliaseistuksen omistaja.

Lähde: Jyri Paulaharju: Suomen kenttätykistön historia 1 osa

Tuore toisen polven kiltalainen

JAAKKO JANHUNEN

Karjalan tykistökiltaan liittyi vuoden vaihteessa uusia jäseniä. Yksi heistä on 18. joulukuuta 2014 Karjalan prikaatista reserviin siirtynyt vänrikki **Lauri Janhunen**. Lauri palveli Karjalan tykistörykmentin 2. kenttätykistöpatentissa varusmiehenä I/2014-saapumiserässä saaden tuliasekoulutuksen. Laurin isä **Jaakko Janhunen** kotiutui samasta yksiköstä vuonna 1987. Kumpikin mies on saanut tykkimiehen peruskoulutuksen 122 H 63 -kalustolle.

Heti kotiuduttuaan Lauri liittyi Karjalan tykistökiltaan. Isä Jaakko on ollut killan jäsen vuodesta 1988 saakka ja puheenjohtajana vuodesta 2004. Lauri on ollut mukana killan tapahtumissa pienestä pojasta lähtien muun muassa ammuntoja seuraamassa. Isä Jaakko, majuri reservissä, on edelleen aktiivinen reserviläinen.

Karjalan tykistökillassa on useita toisen ja jopa kolmannen polven tykkimiehiä. Toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi killan toimintaan.

Sotilasrikosten määrä laskenut

Sotilasrikosten kokonaismäärä vuonna 2014 oli n. 3500 kappaletta eli lähes 15 % edellistä vuotta vähemmän. Eniten tilastoitiin varusmiesten palvelus- ja poissaolorikoksia, kuten aiempinakin vuosina.

Esimiesrikosten kokonaismäärä oli 16 vuonna 2014, mikä on hiukan enemmän kuin vuonna 2013. Esimiesrikoksista pääosa on varusmiesesimiesten tekemiä. Palkatun henkilöstön esimiesri-

koksia oli ainoastaan yksi.

Tapausmäärien lasku johtuu pääosin siitä, että perusyksiköihin on lisätty kouluttajia eivätkä varusmiehet ole enää niin paljon ilman kouluttajaa. Saapumiserien koko on hieman pienentynyt ja ennakkoterveystarkastukset ovat entistä osuvampia. Kotiutumiset tapahtuvat nykyään ennen juhannusta ja joulua, mikä puolestaan vähentää luvattomia poissaoloja ja alkoholiin liittyviä rikoksia.

Venäläinen sotahistorioitsija **Mark Solonin** on kirjoittanut Neuvostoliiton ja Suomen sodista kirjan, joka ansaitsee huomiota Suomessa. Hän perustaa kantansa Venäjän arkistoista löytämiinsä lähteisiin, tutkimuksiin, kansainväliseen kirjallisuuteen sekä myös **Carl-Fredrik Geustilta** saamiinsa ilmasotatietoihin.

Suomen vastaisen sodan suunnittelu syveni huomattavasti, kun puna-armeijan yleisesikunnan päällikön varemies **Smorodinov** antoi 30.12.1938 ohjeen sotapelistä Viipurin ja Mikkelin suuntaan. Korkeat esikunnat jatkoivat suunnitelman työstämistä. Jo 17.3.1939 mainitaan Mainilan selkkaus.

Molotov-Ribbentrop-sopimus antoi mahdollisuuden tuntemaamme toimintaan laajalla alueella Jäämerestä Tonavalle. Viroakin varten järjestettiin ”Mainilan laukaukset”, neuvostoliittolaisen rahtilaiiva Metallistin upotus, mikä unohdettiin Viro suostuttua sopimukseen. Neuvostoliitto oli oikeassa, koska se on aina oikeassa, sanottiin Neuvostoliitossa.

Suomella oli Moskovan neuvotteluissa vuonna 1939 tosiasiaa kaksi vaihtoehtoa: sota välittömästi tai sota pienen lykkäyksen jälkeen. **Josif Stalin** ei tosin halunnut sotaa Suomen kanssa; Stalin

Марк Солонин: «Упреждающий удар» Сталина 25 июня – глупость или агрессия?

Mark Solonin: Stalinin ”ennakoiva isku” 25. kesäkuuta – tyhmyys vai hyökkäys?

halusi liittää Suomen imperiumiinsa.

Neuvostoliiton tavoitteena oli talvisodassa parissa kolmessa viikossa lyödä Suomen asevoimat, katkaista Kemian ja Oulun valtauksin maaliikenne Ruotsiin ja estää laivaston pako puolueettomille vesille. Sota ei kuitenkaan mennyt neuvostojohdon suunnitelmien mukaan. Stalinin maine oli pelissä. Siksi Neuvostoliitto oli maaliskuussa 1940 keskittänyt Suomea vastaan jo 58 divisioonaa. Karjalankannaksella oli yli puoli miljoonaa neuvostosotilasta. Panssarivaunuja oli 3000. Voimasuhteet kannaksella olivat: henkilövahvuus 6,5:1, tykistö 14:1, lentokoneet 20:1.

Neuvostoliiton Suomen vastainen lentokonearmada oli valtava: sodan lopussa 3 885 lentokonetta, joista 1 732 oli pommikoneita. Vertailun vuoksi todettakoon, että Saksa keskitti toukokuussa 1940 hyökkäykseen länteen 3 641 taistelukonetta, taisteluun Britannian 3 067 lentokonetta, joista 1 847 oli pommikoneita, ja hyökkäykseen Neuvostoliittoon kesäkuussa 1941 2 344 lentokonetta, joista 1 236 oli pommittajia.

Neuvostojohdosta otti Moskovan rauhansopimuksessa vuonna 1940 huomioon Suomen valtaamisen. Kalastajasaarenon länsiosaa oli 1400 kilometrin päässä Leningradista, mutta Neuvostoliitto saattoi sieltä valvoa Suomen Petsamon liikennettä. Suomen kaakkoisraja oli Kannaksen linnoitusalueiden länsipuolella. Elisenvaaran risteysaseman menetys katkaisi Karjalan suunnan liikenneyhteydet. Hangossa Neuvostoliitto

ei valmistautunut Suomenlahden sulkemiseen tykkituloella, mitä tehtävää Solonin pitääkin mahdottomana. Sen sijaan Hangosta suunniteltiin tehtävän rautatietä pitkin hyökkäys Helsinkiin, mitä varten Hangossa olivat sopivat joukot ja aseistus. Viroon oli keskitetty seuraava hyökkäysporras.

Rauhansopimuksen vastaisesti menetetyt Enson selluloosakapasiteetti vastasi 50 % Neuvostoliiton tuotannosta. Neuvostoliiton Karjalais-suomalainen neuvostotasavalta ja vallattujen alueiden suomenkielisten nimien säilytys vuonna 1940 olisi helpottanut pienentyneen Suomen liittämistä Neuvostoliittoon. Rauhan ja ystävyyden seuran odotettiin valmistelevan Suomea neuvostotasavallaksi

Suomen sovjetisointi ei ollut kuitenkaan vuonna 1940 puna-armeijan tärkein tehtävä. Oli Bessarabia ja kolme Baltian maata. Oli Itä-Puolan valtauksen varmistus. Lähi-itäkin näytti mahdollisuudelta. Suunnitelmia Suomen valtaamiseksi tehtiin vain rintamatasoa ylemmissä esikunnissa. Kirjassa on niistä kartalle piirrettyjä hyökkäysurakuvia. Suomea pidettiin vuonna 1941 vaarallisena vastustajana, mikä rajoitti samanaikaista hyökkäysmahdollisuutta Saksan-Romanian suunnalla ja Suomessa.

Neuvostojohdosta ei yrittänyt mitenkään rakentaa yhteisymmärrystä Suomen kanssa ajankaksolla talvisota-jatkosota. Saksa piti tärkeänä Petsamon nikkeliä, mikä auttoi Suomea.

Kesällä 1941 ensimmäinen puna-armeijan yhtymä sai muistelmätiedon mukaan taisteluhälytyksen Suomen rajal-

le 17.6. Hangon joukot olivat sotavalmiudessa 21.6. Saksan hyökkäyksen alettua 22.6. arvioitiin Suomen vastaisen sodan olevan vain ajan kysymys. Suomalaiset joukot alkoivat saapua Ahvenanmaalle 22.6. vastaisena yönä, ja neuvostolaivaston ilmavoimat pommitivat suomalaisaluksia ja linnoituslaitteita Korppoossa aamulla 22.6.1941.

Solonin käsittelee laajasti Neuvostoliiton ilmahyökkäystä Suomeen 25.6.1941, mihin kirjan nimikin viittaa. Stavkan ohjeessa 24.6. todetaan luotettavista lähteistä saadun selville, että Lappiin keskitettävät Saksan jopa neljä jalkaväkidivisioonaa aikovat vallata Muurmanskin ja Kantalahden alueen. Saksan joukkoja on myös Kotkan ja Hankoniemen pohjoispuolella. Saksalla on Suomessa 600 lentokonetta (tieto oli väärä), ja saksalaisten johdosta suunnitellaan ilmahyökkäystä Leningradiin. Siksi puolustusasiain kansankomissaari, marsalkka **Timoshenko** käski aloittaa 25.6. ilmavoimien sotatoimet ja murskata vastustajan ilmavoimat sekä tuhota lentokentät. Solonin pitää ilmeisenä, että päätöksen teki Stalin apunaan **Molotov, Berija ja Voroshilov**.

Neuvostoliiton ilmavoimat pommittivat paria kymmentä paikkakuntaa. Tämän rauhan vallitessa tapahtuneen yllättävän ilmahyökkäyksen merkittävä seuraus oli Suomen syöksäminen sotaan Neuvostoliittoa vastaan.

Puna-armeijan ylijohdosta siirsi Suomen rintamalta heinäkuun alussa ainakin kaksi mekanisoitua armeijakuntaa ja neljä jalkaväkidivisioonaa Saksan yllättävän menestyksen takia. Solonin ihmettelee Suomen kykyä mobilisoida 17 divisioonaa. Divisioonien varustus, erityisesti tykistön kalustus, oli heikko verrattuna Neuvostoliittoon.

Suomen hyökkäys Karjalankannaksella elokuussa ei suuntautunut puna-armeijan odotusten mukaisesti Lappeenrannasta Viipuriin vaan

sivustaan kohti Laatokkaa. Viipurinlahden ylitystä Solonin pitää loistosuorituksena. Toisaalta se oli yksi Baltian laivaston häpeällisimmistä epäonnistumisista. Kronstadtin laivastotukikohtaan oli vain 50 merimailia. Neuvostoliitto tyhjensi Hangon alueen lokajoulukuussa ampumatta tukikohta-aikana Saksan aluksia.

Vuonna 1944 Suomi yritettiin taas vallata. Stalinin kunnianhimo vaati, että Neuvostoliitto osoittaa lännelle strategisten ilmavoimiensa iskukyvyyn. Helsingin pommitukset helmikuussa 1944 olivat suurimmat, mihin Neuvostoliiton kaukotoimintailmavoimat ryhtyivät koko toisen maailmansodan aikana.

Kannaksen suurhyökkäys alkoi 9.6.1944. Se menestyi alussa hyvin. Kirja katsoo puna-armeijan tehneen hyökkäyksen kestäessä kuitenkin kaksi virhettä. Joukot eivät edenneet maksimivauhtia Vuoksen ainoalle sillalle ja estäneet suomalaisia käyttämästä sitä, vaan ryntäsivät Viipuriin. Karjalan rintaman joukkojen hyökkäys alkoi vasta 21.6.1944 eikä yhdessä Leningradin rintaman kanssa. Tosin saattoi olla niinkin, että Stalin toivoi murskaavansa Suomen joukot Karjalankannaksella ja etenevänsä sitten syvälle Suomeen, jolloin Karjalan armeija putoaisi hänen syliinsä.

Neuvostoliiton hyökkäys Karjalankannaksella oli pysäytettävä heinäkuun puolivälissä,

eivätkä neuvostojoukot saavuttaneet missään vuoden 1940 rajaa tai uusia tavoitteitaan.

Vuoden 1944 aseleposopimukseen tuli mukaan myös Yhdistynyt kuningaskunta, kun Stalin oli vaatinut sen mukaan sotaan Suomea vastaan. Neuvotteluissa oli kunnioitettava kansainvälisen oikeuden perusvaatimuksia. Valvojaorganiksi tuli Liittoutuneiden valvontakomissio. Tosiasiallisesti kyseessä oli Neuvostoliiton komissio, mutta se joutui maailmansodan tässä vaiheessa ottamaan huomioon sanan ”liittoutuneiden”.

Solonin pohtii epilogissa, mikä olisi ollut Neuvostoliiton kannalta todella tärkeää. Strategisesti tärkeä olisi ollut vain yksi asia: kuljetuskäytävän varmistaminen Leningradiin: rautatieyhteys Leningradista Käkisalmen ja Sortavalan kautta Petroskoihin. Tämä järjestely olisi tehnyt Leningradin saarron mahdottomaksi. Viipuri, Koivisto, Enso ja Laatokan pohjoispuoliset metsät ja järvet olivat vain arvovaltakysymyksiä ja talousedun tavoittelua. Selluloosan osto olisi tullut halvemmaksi kuin sota. Kuljetuksista kaikissa tilanteissa Laatokan pohjois- ja länsipuolitse olisi ollut mahdollista sopia pitävästi, jos tahdotta sopimiseen olisi ollut.

Moskova 2014, 640 sivua. Kirjaa ei ole ainakaan toistaiseksi käännetty suomeksi.

Markku Fagerlund

MUSEOMESTARIN KYMPPI ?

Kysymykset laati Museo Militarian museomestari Ilkka Vahtokari.

- 1600-luvulla tykit oli luokiteltu naulajaotukseen. Ruotsalainen naula oli 0,415 kg. 24 naulaisen putken väljyys vastasi nykytykeistä**
a) 122 mm b) 152 mm c) 155 mm tykkiä.
- Mikä tykkimalli oli vapaussodan pääkalustona valkoisten puolella?**
a) 87 K 77 b) 76 K 02 c) 107 K 77
- Itsenäisen Suomen kenttätykistöjoukot perustettiin vuosina 1918 ja 1919. Missä kaupungissa nuo kolme KTR:ä perustettiin?**
a) Viipurissa b) Tuusulassa c) Lappeenrannassa
- Mistä maasta hankittiin vuonna 1926 ensimmäinen keskusaseamakone (merkitsemiskone) äänimittausta varten?**
a) Saksasta b) Ranskasta c) Ruotsista
- Talvisodassa laskennallinen tarve ampumatarvikkeita vuorokautta kohti oli n. 6000–8000 laukausta. Paljonko kotimainen ampumatarviketeollisuus pystyi tuottamaan a-tarvikkeita vuorokaudessa?**
a) n. 1500 ls/vrk b) n. 2500 ls/vrk c) n. 4000 ls/vrk
- Missä kaupungissa Tykistökoulu aloitti toimintansa talvisodan jälkeen 10.2.1941?**
a) Lappeenrannassa b) Hyrylässä c) Helsingissä
- Kuka toimi Tykistön tarkastajana kenraali Roschierin (1956–1963) jälkeen?**
a) kenraali Hirva b) eversti Klöf c) eversti Aarnio.
- Mikä harjoituspatteristo voitti useimmin (neljä kertaa) Nenosen tulenavauskilpailun Rovajärven leireillä 1970-luvulla?**
a) HarjPsto 1 b) HarjPsto 2 c) HarjPsto 3 d) HarjPsto 4
- Kuka toimi Tykistömuseon hoitokunnan ensimmäisenä puheenjohtajana?**
a) vuorineuvos Erkki Partanen b) evl Kaarlo Vainio c) eversti Matti Alajoki
- Tykkimiesmitalin ensimmäinen kappale luovutettiin kenraali Väinö Valveelle. Mitali otettiin käyttöön Pyhän Barbaran päivänä 4.12. Minä vuonna?**
a) 1978 b) 1982 c) 1990

Vastaukset 1c, 2a, 3c, 4b, 5b, 6c, 7a, 8c, 9c, 10c

Sotalapseksi joutuminen ei lisännyt psyykkisiä sairastumisia

Ruotsiin sodan jaloista evakuoituilla suomalaislapsilla ei aikuisiässä esiintynyt enempää sairaalahoitoa vaativia psyykkisiä sairauksia kuin kotimaassa pysyneillä sisaruksillaan, osoittaa Helsingin, Harvardin ja Tukholman yliopistoissa tehty laaja tutkimus.

Suomesta evakuoitujen sotalasten myöhempää psyykkistä sairastuvuutta on tutkittu ensimmäistä kertaa vertaamalla heitä omiin ei-evakuoituihin sisaruksiinsa. Vertailussa tarkasteltiin sairaalahoitoa vaatinutta psyykkistä sairastumista. Tautatekijät, kuten siirtoväkeen kuuluminen tai isän kaatuminen rintamalla, on vakioitu.

”Keskeisin tulos on se, että evakuointi ei ole lisännyt riskiä sairastua sairaalahoitoa vaativiin mielenterveyden häiriöihin. Sukupuolten väliset erot olivat kuitenkin huomattavia. Evakuoidut pojat olivat selvinneet ei-evakuoituja veljiään paremmin, kun taas sotalapseksi lähetetyillä tytöillä oli tilastollisesti korkeampi riski sairastua masennukseen kuin kotiin jääneillä siskoiltaan”, kertoo tutkija **Nina Santavirta** Helsingin yliopistosta.

”Saadut tulokset eivät tue yleisesti julkisuudessa esitettyjä väitteitä evakuoinnin kohtalokkaista ja kielteisistä vaikutuksista psyykkiseen sairastavuuteen, joskin sukupuolten väliset erot tuloksissa on otettava huomioon.”

Tutkijat muistuttavat, että tulokset eivät ole tärkeitä yksinomaan suomalaiskansallisesti merkittävän sotalasten evakuointiprojektin arvioinnin kannalta, vaan myös laajemmin nykypäivän lastensirtojen kannalta.

MUSEO MILITARIA

THE ARTILLERY, ENGINEER AND SIGNALS MUSEUM OF FINLAND

Tule tutustumaan uusiin näyttelyihin!

Talvi-, jatko- ja Lapin sotien kunniamerkkinäyttely

Näyttelyssä on esillä suomalaisten ritarikuntien (Vapaudenristin, Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat) kunniamerkkejä, viime sotien muistomitaleja ja -ristejä sekä muita sota-aikaan liittyviä kunniamerkkejä.

Vaihtuva näyttely Jääkärit ja Sibelius

25.2.- 31.12.2015

Näyttelyssä esitellään kuvin, tekstein ja esinein mm. Jääkärimarssin sanoittajan Heikki Nurmion ja muiden suomalaisten jääkäreiden vaihteita Saksassa.

Nauti arkisin maittavasta lounaasta tai museokierroksen välillä piristävät kahvit Lounasravintola Militariassa.

Tee ostoksia Militaria Shopissa.

Pidä kokous tai järjestä juhlat Pohjolasalissa tai Tykkihallissa.

Katso lisätietoja www.museomilitaria.fi -sivustolta tai soita puh. (03) 682 4600, niin kerromme lisää.

Vanhankaupunginkatu 19, HÄMEENLINNA

Puh (03) 682 4600, asiakaspalvelu@museomilitaria.fi

www.museomilitaria.fi

Tervetuloa Museo Militariaan, me odotamme Sinua!